

caput, & in cujus domo illa haberet, praxis est, quod creditores Baronum viventium, vel defunctorum, obtentis à iudicibus ordinariis ser. ser. mandatis executivis, illa exhibent in dicta Congregatione, quae citatis citandis, quoties non opponatur exceptio relevans, vel circa subsistentiam, aut pertinentiam crediti, vel circa comprehensivum casus sub dispositione Bullae, deputat Commissarium ad sequendam bona, eorumque possessionem capiendam nomine ipsius Congregationis, quae elapso mense mandat affigi edicta pro futura subhaftatione, ad quam, ac deliberationem, reperitis oblatoribus, quoties legitima impedimenta non accedunt, vel ipse debitor non curat creditorem acquiescentiam, quam celeriter proceditur, ita ut magnum scandalum in Curia reputatum fuerit tenere sub sequestro, & administratione economi per ipsam Congregationem deputati per sexennium circiter castra Montis Calvelli, Alviani, Attigliani, & alia illorum de Monaldensibus ex iustis motivis, ipsorumque creditorum opera. Quale igitur scandalum esset, si servaretur aliorum Tribunalium, & Principatum praxis tenendi sub hoc sequestro, & administratione castra, & bona per saeculum integrum, vel parum minus, ut ita iudices essent domini bonorum, ac tyranni tam creditorum, quam debitorum, ut bene tibi innotebit?

Licitatores non admittuntur, nisi cum deposito pretii in Sac. Monte Pietatis, vel cum cedula idonei mercatoris de illud solvendo liberè, & promptè ad omne mandatum ipsius Congregationis, quae illud deliberat creditoribus iuxta eorum ordinem, cum cautione de restituendo anterioribus, & posterioribus, vel contribuendo cum aequalibus, seu in casu evictionis bonorum, ac ad omne ejusdem Congregationis mandatum; Et si creditores non inveniunt idoneum fideiussorem, pecunia ad eorumdem creditum, & periculum deponitur in Monte Pietatis ad effectum investendi in tot loca montium cameralia non vacabilia, quae starent loco cautionis, & cum tali vinculo in corpore, ut fuisset practicum praesertim in pretio dictorum castrorum Monaldensium.

Hæc autem necessitas oblatori incumbens super præstatione cedulae bancaria cessat, ubi bona deliberantur ipsi creditori pro rata, & concurrenti quantitate ejus crediti, cum tunc videatur aliis creditoribus consilium super ipsimet bonis, in quibus tali casu non urget infrascripta ratio liberi transitus in tertium emptorem.

Et ubi contingat licitationem fieri per tertium oblatorem, cui tanquam majori, seu formam Bullae melius implenti fiat deliberatio, tunc ipse redditur omnino tutus ab omnibus vinculis, quibus ipsa bona obnoxia essent, tam ratione fidei commissorum, & majoratum, quam etiam pactorum, investiturarum, & hypothecarum legis, & hominis, etiam locationis adhuc durantis factæ per Baronem debitorem, cum derogatione ejusdem; juris tertio quaesiti, ita ut emptor omnino tutus reddatur, transfusus omnibus vinculis, & juris in pretium, præter canones Camerae debitos, & adeo ut non semel me scribente dubitatum fuerit, an Bulla prædicta tollat dominium directum praesertim Ecclesiarum.

Et an tollat etiam fidei commissam, vel jura aliis, quam ex ipsius Baronis majorum providentia, & pactis, competentia tertiis independentibus, quia nempe sic affecta devenirent ad auctores ipsorum Baronum, qui fidei commissam, vel aliud vinculum adjecerunt.

Cumque bona prædicta subhaftari possint, ut supra, idcirco receptum est, eorum possessores, fidei commissis, aliisque vinculis non obstantibus, pro majori fidei commissi utilitate, & conservatione, ac pro evitandis malis, & expensis subhaftationis, census imponere, montem erigere, vel aliis dicta bona obligare, & subjungere posse pro satisfaciendis illis debitis, pro quibus ad subhaftationem deveniri posset, etiam in præjudicium successorum independentem, & jure proprio venientium.

Et quod creditores, etiam eis non instantibus, & quamvis essent censurati, ac debitor non declararet nolle extinguere, unde ad formam Bullae Pii diceatur fors irrepetibilis, adhuc de ordine Congregationis resortu fieri possunt, & creditores, quamvis invitati, tenentur recipere.

Quamvis autem Bulla prædicta, & ad litteram disponat, dictam Congregationem, adinstat meri, & pui executoris ad prædicta devenire debere, sine citatione, ac sine ulla cause cognitione super veritate crediti, vel discussione iustitia, aut nullitatis mandatorum relaxatorum, nihilominus rationaliter Congregationis praxis inducit, de his cum formalibus disputationibus oretentis, & in scriptis inquirere, ita ut

in hoc Tribunali, melius quam in quocumque haberi soleant ea formalia contradictoria, quae adeo frequenter, & in omnibus causis habentur in Regio Collateralis Consilio, ac in Sac. Consilio Capuano, vel in Regia Camera Summaria, cum hac tamen differentia, quod in Urbe utpote urbanitatis origine, cultrice, & magistra, Advocati perorant, seu declament capite cooperto, ascendent etiam in sedibus penè similibus illis iudicentium, quod etiam in aliquibus aliis Congregationibus, quae habentur cum interventu Eminentissimorum Cardinalium, practicitur, non admissa ea nimium servili praxi, quod perorent, seu declament stantes, & capite discooperto, quae in dictis Tribunalibus est in usu.

Merito autem dicta praxis inolevit, quamvis litera Bullae contraria, tum quia in hoc differunt nudus facti executor, qualis est birruarius, ac executor juris, adeo magnum, & qualificatum Tribunal constituitur, quod hic secundum cognoscere debet de iustitia, vel injustitia mandati, vel sententiae, non ad effectum retractandi, sed ad effectum abstinendi, ac denudè remittendi partes ad Iudicem ordinarium, qui mandatum relaxaverit, seu ad Superiorem, quod facere non pertinet ad primum, juxta veram, & receptam distinctionem.

Tum quia frequentius hujusmodi mandata relaxari solent contra defuncti Baronis debitoris hereditatem jacentem, cum curatore creditoribus grato, unde partes debitoris indefense remanent, vel contra ipsos Barones viventem cum creditoribus colludentes, ac debita minus legitima, vel jam satisfacta supponentes, ut ita successores ex fidei commissis, majoratus, vel investiturarum dependentes venientes supplantare valeant, ac fidei commissam evertere, ut non semel expertus sum.

Ac etiam, quia data iustitia, & validitate mandatorum, adhuc frequenter disputari contingit, ac ea merentur executionem ad formam Bullae, vel quia casus non sit ut ea comprehensum, vel obstat moderato introducta per constitutionem 117. Urban. VIII. vulgo Archidivi nuncupatam, per quam statutum est, ut exhibitis publicis documentis continentibus fidei commissam, vel investituram, aliaque vincula in archivio publico, atque descriptis in publica tabella in eodem archivio existente castris, & bonis dictis vinculis subjectis, contrahentibus post lapsum sex mensium à die, qua prædicta adimplentur, Bulla Baronum non suffragetur.

Ex cuius Bullae moderatoriae occasione, ob rationem ejus initio adjectam, ut concti vinculo rum digni censendi non sint ea commiseratione, qua digni fieri ignari, ac bona fide credentes Baronibus, non semel dubitari contingit, an Bulla Baronum suffragetur illis, qui tempore contracti debiti certam fidei commissorum, vel aliorum vinculo rum scientiam habebant, hucusque tamen probabilior reputata fuit negativa, ex eo, quod per dictam constitutionem introducta est certa forma praescripta exigens implementum.

Circa initia dictae Bullae, dubitatum fuit, an ea affectet successores, qui essent minores, seu alii privilegiati, & an caperet debita contracta ante ipsius Bullae editionem, stante regulari legis natura, ut trahatur ad futura, non autem capiat praeterita, & an procederet etiam in fidei commissis transverfalium, & extraneorum, unde deputata fuit particularis congregatio plurium Praetorum occasione concursus creditorum illorum de Urfinis Dominorum Montistorundi, & de anno 1617. proditit votum sui die 27. Novembris extensum per Jo. Baptistam Pamphilium tunc Rotæ Auditorem, deinde Summum Pontif. Innoc. X. ut Bulla sit realis, ac percutiat bona à quocumque possessore possidentur, sive fit minor, sive pupillus, sive Cardinalis, aut alius quantumlibet privilegiatus, & sive sint fidei commissi ascendentes, sive extraneorum, ac habeat oculos retrò, & procedat etiam in debitis, ante ejus editionem contractis quoniam ita Bullae contextus probat.

Nostris autem temporibus, me scribente, & practicante, tam in ipsa Congregatione Baronum, quam in Rota, plures novae quaestiones habitae fuerunt, primo scilicet, an Bulla procederet in debitis contractis post jam cessatam actualem Baroniam ob venditionem castrorum, & bonorum jurisdictionalium, & per Rotam decium fuit negativè, atque hanc decisionem sequitur etiam Congregatio.

Secundo, an haberet locum pro debitis contractis in statu Baroniam, sed super bonis in Baronem obventis post cessatam Baroniam cum vinculo fidei commissi, praesertim vero adhuc vivente fidei commissi ordinatore, qui bona cum tali vinculo

vinculo donavit, & pariter decium fuit per Rotam pro negativa, quae revera videtur probabilior.

19 Tertio, an haberet locum pro debitis contractis ante Baroniam, quae postea interveniret, atque longo tempore Congregatio steteri impervenerit, retinendo articulum indecimum; moderno autem tempore, me scribente, & practicante amplèx est affirmativam, quae hodie passim practicitur.

20 Quarto, an qualibet castrorum, & bonorum possessio sufficeret, an scilicet illa in simplici usufructu sine proprietate, vel contra in proprietate sine usufructu, vel jure intrusionis, & diversimodè decium, juxta singulorum casuum circumstantias, & qualitates.

21 Quinto, an pro debitis ex causa fideiussionis, & Congregatio tenuit affirmativam, ubi praesertim fideiussionis obligatio contracta est aequè principaliter, & in solidum, ut frequens, & penè invariabilis est hodie usus obligationum, quas faciunt fideiussori, quod tamen mihi non omnino placuit, cum id videatur intelligendum cum aliqua distinctione.

22 Sexto, an locum habeat in censibus, & locis montium, ac juribus, & actionibus, stante quod ea loquitur de Civitatibus, terris, castris, casalibus, palatiis, & aliis bonis inambilibus, & sic de stabilitate per veritatem, non perfectionem, & quod sciam, forisiter tractatum non fuit decium, quamvis ego disputaverim.

23 Septimo factis notabiliter, si Baro, qui debita contraxit, vel in vim Bullae montem erexit, possideret plura fidei commissi, seu plura primogenia, quae per ejus mortem diversis personis deferrentur, an inter hæc fidei commissi, vel primogenia inter contribuentem, etiam respectu bonorum, quæ ad eum pertinentia, distrahæ, vel subjugata sunt, & punctus pendet indecimus; (Verum post hæc scripta decium fuit per Rotam pro contributione.)

24 Octavo, an Bulla haberet locum in Baronibus Status Ecclesiastici mediati, ut sunt Ducatus Parmae, ac Ducatus Urbini prius, quam devolveretur, & Congregatio tenuit negativam tanquam indubitatum, cum Bullae contextus ostendat agere solum de Baronibus status immediati Italiae.

25 Quinto Rota creditit neque procedere in Baronibus Status Urbini post devolutionem ob dictam Bullam ibi usu quæ contrarium sequitur opinionem.

26 Nono, an dicta Bulla operetur, ut tunc, vel ut nunc, ita ut creditoribus ad hæc bona, non obstantibus fidei commissis, aliique vinculis, jus maneat ab initio, vel solum quando conceptus eorum, qui jus habent ad eadem bona ex dispositione juris, puta pro dotibus constituendis, vel restituendis, lib. & sustinet probabilis iure operari, unum.

27 Decimo, si creditoribus ex causa census liberentur pecuniæ, quæ stante cautione de restituendo avocentur ab ancursantibus, & Congregatio sequuta est affirmativam, quæ tamen mihi non placet.

Et hæc sunt, quæ circa difficultates super dicta Bulla intelligentia exortas pro nunc memoria fuggeri.

28 Occasione autem plurium disputationum, quas super praemisissis, vel aliis questionibus habui, sepius disputari contentens sententia esset, & Rota antiqua dixit esse favorabilem. Rota vero moderna, postquam praesertim prodit dicta Constit. Urb. VIII. ejus moderatoria, quæ illam exorbitantem declarat, contrarium sentire viva est, & hæc etiam tenet Congregatio.

Ego vero pluries dixi, eam dicendam esse partim odiosam, & partim favorabilem juxta crediti qualitatem; ubi enim rita, vel saltem honesta, & rationabili causa, non autem pro impudentibus dissipationibus, & prodigalitatibus, eo modo quo consilium legem interpretatus est, ac practicit Senat. Piedemontanus, ad id et probabilis ea favorabilis publici censenda videtur, tum ob favoris, & beneficium voluntatis ipsius fidei commissitantis, vel pridem ferè datur lex, vel provisio, quæ unius favorem condamniandam naturam acus attenditur præponderantiam, ut habemus in materia juris patronatus concessi ob augmentum dotis cum similibus, dictaque præponderantia favorabiliter.

Card. de Luca, Lib. I.

ris odio adesse videtur in casu, quo ita discretè, & rationabiliter Bullæ dispositio practicitur ex pluribus rationibus, quas pluries scribendo deduxi in eadem Congregatione, ac etiam in Rota, & unde propterea frequens fuit me consuetudo dicendi, hujus Bullae exorbitantiam, & asperitatem consistere magis in ejus intelligentia, & praxi, quam in ipsa dispositione, interpretanda potius ad limites rationis, atque ut quo minus fieri potest à juris communis dispositione, seu à verisimili fidei commissitantis voluntate deviet, potissime quia sepius expertus sum, ipsimet Barones spiritum dissipatorum habentes, collusivè supponere creditores minus veros, vel satisfactos, aut aliàs legitima ignota exceptione elidibiles, unde sanctius esset, quod magis cautè, & circumspèctè procederetur.

Procedit dicta Congregatio sumariè, simpliciter, & de plano, nulla tela judiciaria servata, ita ut quandoque Rota dixerit, etiam sine citatione procedi posse, licet circa istum punctum citationis quoad substantiam, & in genere, ego scribendo in eadem Rota contrarium crederem probabilis.

Cum autem, ut supra, disponatur creditores quamvis invitatos teneri recipere pecuniam vinculatam cum cautione de restituendo primario emptori bonorum in casu evictionis, seu molestiarum, & secundario ad favorem anteriorum, & posteriorum, aut loco cautionis investendi in loca montium sub his vinculis; hinc aliqui non informati eandem bullam, & chirographa ad ejus limites edi solita damnare solent, quasi quod ita laedatur jus gentium tollendo jus tertii, ac restituendo minus eo quod datum, vel respectivè acceptum est, quia indubitatum est pecuniam vinculatam minus valere, quam liberam, unde propterea in individuo loca montium, in qua creditores erogantur pecuniam à Congregatione baronum cum his vinculis acceptam, quamvis eorum pretium intrinsecum, & naturale effectus eorum 100. ultra alia decem circiter ratione augmenti extrinseci, aestimata tamen fuerunt per Rotam de peccatorum iudicio in scitis 60. g. g.

Verum & hoc est unum de claris æquivocis vulgi, quoniam cum creditores baronis ad bona fidei commissaria, seu ad castra, & feuda pacti, & providentia, distrahæ jura censura nullum jus nullamque actionem mortuo debitore habeant, vel eo vivente ad solos fructus, vel commoditates pro tempore durantis juris debitoris, proindeque satisfactio nem obtineant ex beneficio Bullae derogantis fidei commissis, investituris, & pactis, ac facientis eis gratiam specialem, non videtur quomodo conqueti debeant de gratia qualificata, per quam amittentes aliàs totum, ita id obtinent cum aliqua qualitate deteriorantes.

Item quando creditores instant pro venditione bonorum liberorum debitoris in puris terminis juris communis, licet non teneantur præstare evictionem, nihilominus tenentur se probare anteriores, quod videtur impossibile ut justificetur, ideoque prodita est praxis dictæ cautionis de restituendo, quia non reperiretur aliàs emptor, igitur praxis Bullae, & Congregationis innoxia est juris communis dispositioni, & non habent creditores, de quo conquerantur.

Tunc autem aliàs dicebam, justam habere conquerendi causam, quando non indigent Bullæ beneficio, quia ex sola juris dispositione, jus ad bona, fidei commissis non obstantibus, haberent.

Vel ubi non eligerent viam Bullae, & Congregationis baronum, quia ex aliis debitoris bonis, & effectibus vellent, & possent liberam satisfactionem consequi, sed invitati ad id cogerebantur, secus ubi voluntarie hanc viam eligunt, quam rectè sciunt ita qualificatam, & non aliàs experibilem, & cum hac distinctè mihi procedendum videtur, quamvis ignarum vulgus hæc non distinguendo videtur, quamvis ignoratur quid dicat.

4. Ut patet decisionibus in Romana cambiorum 4. Decembris 1662. & 28. Januarii 1664. Prosipio, ac habetur actum in eadem causa pro Valentibus sub tit. de cambiis, & hoc tit. in Romana dotis de Anguillaribus, & in Romana pro Principe Sabello cum Duce Casarino.

b. Ut fuit declaratum per Chirographum Urban. VIII. impressum 9. Aprilis 1642.

c. Cavalier. decif. 612. & 618. decif. 329. part. 4. recentiorum.

d. Ut habetur deducum in Senogallien. pro illis de Monteveteri, & in Romana exalationis pro Principe Bur-

- ghesa, & in aliis hoc eodem titul. ad materiam hujus Bullæ.
- r. De quo habetur actum in Romana prelationis pro Burghesa cum Marfiano hoc eod. tit.
- f. Burat. dec. 401. & 482. Urbevetana honorum 13. Maji 1652. Dunozetto.
- g. Burat. decif. 482. numer. 4. & habetur actum in Romana reviviscentie censuum, & in aliis hoc eodem titul.
- h. De qua habetur actum in Romana restitutionis pecuniarum de Caffarellis, & in aliis hoc eodem tit. ad istam materiam.
- i. Et advertitur in proxime allegata Romana de Caffarellis ac aliis.
- l. Ut habetur in Romana donationis de Andofillis, in Romana Bulla archiepi, & in aliis hoc eodem titulo.
- m. Ut in dicta Romana Bulla archiepi hoc pariter tit. ubi hic articulus habetur examinatus, sed diu post hoc scripta de hoc satis dubitatum fuit, ut in eadem Romana Bulla archiepi.
- n. Ut habetur in dicto voto edito in Sabina, Montis rotundi 27. Novembris 1617. Pamphilio, & in dicta Sabina, coram Coccino decif. 36. part. 5. rec. Spad. conf. 18. lib. 1. & ad materiam hoc eodem tit. frequenter, & expresse decernitur in Bulla 117. alias 119. Urbani VIII. archiepi nuncupata, §. 3. in fine.
- o. Ut in Romana fideicommissi 8. Junii 1654. coram Verospio edita in causa agitata pro Nigroni, & aliis creditoribus illorum de Ursinis, de qua habetur actum hoc titul. ac etiam in Romana donationis de Andofillis 24. Januarii 1659. Cerro, de qua causapariter hoc tit.
- p. Ut in eadem Romana de Andofillis, de qua supra.
- q. Ut habetur deductum in Romana pecuniaria de Pallavicinis, ac etiam in aliis hoc titul. ad eandem materiam.
- r. Ut habetur in Romana pecuniaria de Panzonis, seu Maximis, in Romana pro Marerio, & in aliis hoc eodem titul.
- s. De qua in Romana pro Monte Mellino, & in alia Romana pro Caetanis, & in aliis hoc tit.
- t. Ut in Romana pro Maximis cum Caetanis, in dicta Romana pro Caetanis, & in aliis etiam hoc tit. argue ipsa Bulla 117. alias 119. Urbani VIII. probare videtur obrestrictionem ad terras, castra, palatia, castalia, & alia hujusmodi.
- u. Ut in Romana contributio 15. Junii 1665. & 10. Maji 1666. coram Cerro, & de qua causa habetur actum hoc eod. tit. pro Ducissa Cere Cesa.
- x. Ut habetur actum in Romana de Pallavicinis hoc titul.
- y. Ut in Urbinaten. prædii hoc eod. tit. ubi allegantur dec. Rote in eadem causa edita.
- z. Ut habetur in Romana restitutionis pecuniarum de Caffarellis, in Romana de Comitibus, & in aliis hoc titul.
- aa. Ut habetur in dicta Romana reviviscentie censuum, & in aliis hoc tit.
- bb. Ut decif. 36. numer. 45. cum sequentibus part. 5. recensionum.
- cc. In Romana fideicommissi 8. Junii 1654. Verospio, Urbinate. prædii 13. Maji 1658. Bevilacqua.
- dd. Apud Cacheran. decif. 169. & 170.
- ee. In Romana pecuniaria de Pallavicinis pro creditoribus in Romana donationis de Andofillis, & in aliis hoc eodem tit.
- ff. Ut in Urbevetana census hoc eod. tit.
- gg. In Romana Cambiorum 4. Septembris 1662. & 28. Januarii 1664. Verospio, & habetur actum in eadem causa sub tit. de cambiis pro Valentibus.
- hh. Ut habetur in Romana dotis de Anguillara hoc eodem titul.
- ii. Ut in dicta Romana dotis de Anguillara, & in Romana dotis de Cesarinis pro Principe Sabello hoc eodem titul.

S U M M A R I U M.

r De materia Bullæ baronum in universum.

ADNOT. AD DISC. LXXIII. & LXXIV.

In his triginta discursibus agitur de particulari, seu locali materia Bullæ, & Congregationis baronum, in qua non nisi in Curia Romana agi contingit, & per consequens non est materia universalis, cumque tam in isto discursu 73. compendioso totius materia, quam in aliis sequentibus agatur penè de omnibus, vel saltem de majori parte casuum, super quibus de hujus Bullæ interpretatione disputare contingit; hinc proinde rari videntur casus novi suppletione digni, ac propterea spatium adnotatur id, quod hoc medio tempore tam in eisdem casibus, quam in aliis demò disputare occasio dedit, ac etiam generaliter agitur in Relatione Curie, disc. 28. ubi de ista Congregatione baronum.

In lib. XI. post d. disc. 28. in Relatione Curie, habentur Constitutiones Clementis VIII. ac Urbani VIII. de super nominata, & spectantes ad materiam hujus discursus.

ROMANA PECUNIARIA DE PALLAVICINIS PRO CREDITORIBUS MARCHIONIS ALEXANDRI DE PALLAVICINIS CUM MARCHIONE ALFONSO EJUS FILIO.

Casus varii decifus per Congregationem baronum.

Bulla baronum an procedat in baronibus Status Ecclesiastici mediati, & quando locus dicatur de statu mediato, vel immediato. An eadem Bulla locum habeat pro debitis contractis ante baroniam. Et an illa sit favorabilis, & rationabilis, vel potius exorbitans, & odiosa, & de rationibus quibus innixa sit.

S U M M A R I U M.

- 1 Facti series.
- 2 De Bulla baronum, quid disponat.
- 3 Bulla prædicta non habet locum in baronibus status mediati.
- 4 Quando dicatur feudum, vel subfeudum.
- 5 An dicta Bulla procedat pro debitis contractis ante baroniam.
- 6 Recensentur auctoritates, & decisiones loquentes de Bulla baronum.
- 7 Bulla non respicit tempus contracti debiti, sed illud faciende executionis.
- 8 Respicit etiam præterita contra regularem naturam legitimi.
- 9 An dicta Bulla sit favorabilis, vel odiosa.
- 10 De cap. Odoardus, de solut. ut attendatur Clericatus de tempore de quo debitor urgetur.
- 11 De Decretis Ducalibus Sabaudie symbolizantibus cum Bulla baronum.
- 12 An posteriores satisfacti in vim Bullæ baronum molestari possint ab anterioribus, quibus dicta Bulla non suffragatur.
- 13 Privilegia concessa creditoribus scholarium intelliguntur de creditibus suis, qui sunt in scholis.
- 14 Decifio quod Bulla capiat debita contracta ante baroniam.
- 15 Fideicommissarie dispositiones antiquius sperni poterant, & eorum necessaria observantia inducitur a temporibus Augusti.
- 16 De aliquibus rationibus salvantibus dispositionem Bullæ ab exorbitantia, & odio.
- 17 De aliquibus speciebus feudorum, & concessionum emphiteuticarum, ut sint in commercio, & possint bareduariam qualitatem.

D I S C. LXXIV.

POssedit ab antiquo tempore ex Pontificis concessionibus familia Pallavicina in Lombardia Castra, Florentiorum, Buxeti, Monticelli, Castrivetti, Bargoni, Curtis

majoria, & alia, ultimo loco obventa in Marchione Sfortiam ultimum de linea possidentium, qui filius carens, in ejus testamento condito de anno 1581. in dictis Castris aliisque bonis hæredem instituit Marchionem Alexandrum Pallavicinum Alphonfi filium, cum onere primogenituræ in ejus filius, & descendebit legitimis, & naturalibus de legitimo matrimonio in perpetuum.

Cum autem post investituram per Summos Pontifices factas Pallavicinis de dictis Castris, Paulus tertius, Parma, & Placentia Ducatum erexit, de quo investivit Petrum Alouyium Farnesium, seu dicti Petri Alouyfi filium, & sub eo comprehendit declarasset dicta castra, tanquam subfeudorum species sub inferioribus feudatariis, sub majori feudatario dignitatis cum iure Principatus, ad quem in casu extinctionis lineæ aliique devolutionis casibus contingebat, illa devolvit voluit, & cum feudo majore consolidari, proinde Camera Ducalis Parma, pretendens per mortem dicti Marchionis Sfortie, factum esse casum devolutionis, dictorum castrorum possessionem accepit, unde gravis exorta est questio, super qua scripserunt Collegium Patavinum apud Peregr. conf. 2. lib. 1. alter scribens apud eundem Peregr. conf. 3. eodem lib. 1. Menoch. conf. 378. Saeca conf. 8. lib. 1. & ceteri, & pro qua lre subfinitur, dictus Marchio Alexander Urbem adire, illamque cum magno sumptu longo tempore colere coactus est, unde gravis æs alienum contraxit usque ad annum 1633. de quo, mediant opera Cardinalis Francisci Barberini Urbani VIII. tunc Regnantis ex fratre Nepotis, deventum est ad concordiam, per quam (per privatam scripturam stabilitam) conventum est, dictum Marchionem Alexandrum, ac Marchionem Sfortiam, & Alphonsum ejus filios, renunciare debere iuribus, & prætenionibus super dictis castris ad favorem dictæ Camere Ducalis, que è converso in recompensam solvere deberet scut. 150. mil. & in eorum computum dare pro summa scut. 50. mill. castrum Sancti Angeli, alias Madama nuncupatum, pro restantibus autem 100. mill. quedam bona allodialia, & loca montium, sub pactis, & conditionibus, quod tam castrum, quam alia bona deberent in omnibus esse subrogata loco dictorum castrorum, tam ad favorem vocatorum in dicto fideicommissio, seu primogenitura, seu alias comprehensionum in antiquis investituris, quam etiam in casu devolutionis ob lineam finitam, & cum pacto etiam devolutionis, seu reversionis in casu delicti, ob quod intraret confiscatio.

Antequam autem ad dictæ concordia executionem cum traditione castrorum, & aliorum bonorum deveniret, Marchio Alexander, ex tunc, cedere, donare, & renunciare professus est castrum, seu castra vigore dictæ concordie tradenda, Marchioni Sfortie ejus filio primogenito, & immediato successori (postea S. R. E. Cardinali) ita ut tam proprietatis quam possessionis transferrentur in dictum Sfortiam eo ipso instanti tempore, quo à dicto Duce consignabuntur, constituendo de nomine dicti Sfortie possidere, quando illorum possessionem apprehenderet, sibi tamen reservatis, libero exercitio jurisdictionis, in qua dictus Sfortia se ingerere non posset, necnon titulis eidem castris adjunctis, vel adjungendis, ac etiam omnibus fructibus ejus vita durante, cum prohibitione eidem Sfortie, ne dictum castrum, vel castra, vivente ipso Alexandro patre, cedere, donare, renunciare, vel alias ex quacunque causa alienare posset, quibus peractis sequuta fuit traditio dicti castris, & aliorum bonorum, quorum omnium possessionem, ac liberam administrationem, & fructuum perceptionem, habuit, donec vixit Alexander, quo cefuncto, ac Sfortia Societatem Jesu ingresso, cum renunciatione ad favorem Marchionis Alphonfi ejus fratris fecundogeniti, præfati Alexandri creditores à Congregatione baronum obtinuerunt sibi assignari loca montium in vim dictæ concordie tradita, necnon ad formam Bullæ baronum apponi sequentium super dicto castris, & destinari commissarium, ad effectum illud vendendi, & de pretio satisfaciendi creditoribus.

Adversus quam se opponente Alphonso, ex hujus parte dicebatur Bullam 41. Clem. VIII. nuncupatam (Bulla baronum) per quam disponitur, ut pro debitis baronum, & domesticorum Status Ecclesiastici possint, summariè, executive, & manu Regia per Tribunal ibidem erectum nuncupatum Congregatio baronum, vendi bona, tam feudalia quam allodialia cum jurisdictione, vel sine, quomodocumque per barones possessa, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, primogenituris, pactis, investituris, & quibusvis aliis dispositionibus ad quorumcumque successore

rum, vel aliorum favorem conceptis, locum non habere in Marchione Alexandro, quem dicebatur nunquam fuisse baronem Status Ecclesiastici immediati, nullaque feuda, vel castra in eo possedisse, dum illa Lombardia sunt in Statu mediato, tanquam existentia sub Ducatu Parma, & Placentia, & que nunquam ab ipso possessa fuerunt, illud vero castra S. Angeli alias Madama, ante acquisitionem sui renunciatum Marchioni Sfortie filio ut supra, ita ut nunquam fuerit in statu baronalis.

Et quatenus ex possessione dicti castris Sancti Angeli dici posset eum effectum esse baronem Status immediati, ita ut intraret Bulla, adhuc tamen dicebatur, illius dispositionem procedere respectu æris alieni contracti post superventum baroniam, & dum in hoc statu debitor fuit, non autem antequam illam obtineret, quia eo tempore attentio non erat baro.

Super primo puncto baronia resultantis à dominio castrorum Lombardie, quamvis alii pro creditoribus agentes insisterent, ego tamen pro eisdem scribens dicebam nullum posse constitui fundamentum, quia five dicta castra dici possent feuda mediata, five immediata, inanis erant inspectio, cum nunquam Marchio Alexander eorum possessionem obtinuit, quinimò Camera Ducalis negavit semper dominium, unde dici non potest, quod fuerit in statu baronia cum dominio, & exercitio jurisdictionis, quod est Bullæ fundamentum. Et ulterius, quia omnino verus est, Bullam prædictam loqui de baronibus Status immediati, non autem mediati, ut particulariter firmatur in Urbinaten. prædii hoc tit.

Et licet Pallavicini primi acquirentes, de dictis castris investiti fuerint immediatè, & directè à Pontificibus Leone X. Adriano VI. & Paulo III. antequam dictus Parma, & Placentia Ducatus erigeretur, ex deductis per Menoch. d. conf. 378. ita ut essent feuda in capite, non autem subfeuda, à feudo majori derivantia, prout fuit illa Regni Neapolitani, que quoad Regem dicuntur feuda in capite ad differentiam subfeudorum à barone, led quoad Papam sunt subfeuda: attamen post dictam erectionem Ducatus, dismembrata fuerunt à Statu, & regimine immediato, ac cefecta membra dicti novi corporis, cui applicata fuerunt, & sic mutarunt naturam, tam quoad casum devolutionis, quam superioritatis, & reversionis, unde certum videbatur esse de statu mediato, idemque per Congregationem habitum fuit pro absolutato.

Verùm habito etiam par eandem Congregationem in primis disputationibus de annis 1652. & 1653. pariter pro certo, Marchionem Alexandrum effectum fuisse baronem ex acquisitione, & possessione castris Sancti Angeli in statu immediato existentis, cum exercitio baronalis jurisdictionis, & prærogativis baronalibus usque ad obitum, hinc proinde restricta fuit difficultas ad secundum punctum, qui dicebatur à die editæ Bullæ adhuc formiter non discussus, nec decifus, an scilicet illa procedat in debitis contractis ante baroniam.

Scribens autem pro creditoribus dicebam quod tam attemptata formula verborum, quam sensu Bullæ, ac mente legislatoris, omnino verior videbatur affirmativa, quia Papa non respexit ad tempus contracti debiti, sed ad tempus faciende executionis; non postquam etenim in hoc puncto allegare Bartolum, nec Baldum, five Hofstienem, vel Innocentium, cum ista lex cognita non fuerit, nisi modernis tempore. Unde illam praticare, & interpretari debemus ex ejusdem Bullæ verbis, vel rationibus, five ex aliquo simili, ut in specie circa eam praticaturam videmus per Spadam, conf. 18. & 19. vol. 1. Cohell. ad bullam boni regim. c. 16. n. 60. & seqq. & per Rotam in voto edito in Sabina. montis Rotundi 27. Novembris 1617. extenso per Pamphiliolum postea Innocentium X. & in alio voto extenso per Ludovisium postea Gregor. XV. & in decisione in eadem causa edita coram Coccino, decif. 36. part. 5. rec. Romana fideicommissi 8. Junii 1654. coram Verospio, Romana Salviani 22. Junii 1650. coram Peutingero 66. part. 11. recenit. Urbevetana honorum 13. Maji 1652. Dunozetto. Urbevetana census 23. Februarii 1654. Bichio. Urbinaten. prædii 13. Maji 1658. Bevilacqua, & 10. Decembris 1659. Cerro post Patrell. decif. 50. & 51. Romana donationis 24. Januarii 1659. Cerro, Cavaler. decif. 612. & 618. Burat. decif. 401. & 482. decif. 329. part. 4. recenit. tom. 2. in quibus, & in aliis agitur de materia hujus Bullæ, & de facultatibus Congregationis baronum.

Attentis igitur verbis Bullæ in §. 1. clarè constare videretur, 7 Papam non respexisse ad tempus contracti debiti, sed ad

tempus executionis, ibi, ipsoque ideo creditores, dum eorum creditis a dictis baronibus, & domicellis exigere conantur, magnos sumptus facere, & variis litibus implicari &c. Et sic habetur respectus ad tempus executionis, idemque explicavit Rota, d. decis. 36. n. 42. par. 5. res. scilicet Bullam emanasse, ne baronum creditores ob illorum potentiam litibus defasigerentur, & litibus finitis licitatores, seu oblatores bonorum terreantur.

Clarius ex ipsa Bulla proemia, ibi, *Iustitia, & ratio postulat, ut eorum, qui pecunias nostras subactis crediderunt, seu quibus aliquod ab eis dem quavis causa, vel occasione debetur;* & sic utrumque calum considerat cum alternativa, cuius natura est, ut sufficiat unam partem verificari, ergo sufficit, quod per barones debeatur, quodque conveniantur, dum sunt in statu baronum, quamvis eis uti baronibus creditum non sit.

Item in §. 2. disponitur, exequi contra barones pro debitis quorumcumque eorum parentum, majorum, vel antecessorum, & quorumcumque authorum indefinito, nulla facta expressione, an dicti parentes, antecessores, vel auctores, fuerint, vel ne in baronali qualitate constituti; & clarius dum disponitur, idem servari, etiam pro debitis, quae barones solvere tenentur ex causa legatorum, in quibus cadere non potest ratio, quod creditores, barones fidem secuti sint, five quod illius potentia eos coegerit ad mutandum, cum in respectu solum attendatur exactio. Quod etiam suadet alia verba in dicto §. in principio, ibi, *Nos hisce malis, & debita creditorum satisfactioni providere volentes, &c.*

8. Siquidem etiam ex eo, quod natura legis novae, maxime ab antiqua addo exorbitantis, est respicere futura, non autem praeterita, ex plenè collectis per Farinac. in *fragmento verbo lex*, & omnes; & tamen ista providet etiam praeteritis, & disponit de debitis ante illius editionem contractis, ut ponderat Spada, d. conf. 18. n. 24. & Rota, dicta decis. 36. n. 1. part. 5. res. Ergo impossibile est dicere, Papam voluisse solum consilere illis, qui sub clypeo Bullae, quaeque fide baronibus crediderunt.

Atque etiam rationibus, idem omnino suaderi videtur, in ea enim questione, an haec Bulla dicatur favorabilis, vel odiosa, variavit Rota, nam dicta decis. 36. part. 5. recent. n. 46. eam dixit favorabilem, sed in dicta Romana fidei commissi §. 1. Maii 1654. coram Verosolio, de hoc assumpto dubitavit, & clarius contrarium sentit in dicta Urbinate. praedi. 12. Maii 1658. coram Bevilacqua, atque hunc sensum habet Congregatio baronum, quae una voce paradoxum dixit, quando oretenus informando in ista causa insinuavit, Bullam posse dici favorabilem; sed togando dominos, ut patienter audirent distinctionem, ac effectum, ad quem id asserbatur, eius auditus propositio non displicuit.

Dicemus igitur, quod aut agitur in ordine ad exorbitantiam à iure communi, atque ad dampnum, & praedictum, quod resultat successoribus, ad fideicommissa, primogeniuras, vel investitura vocatos, seu aliis tertilis, quorum jus, vel dominium Bulla tollit, & nimis temerarium esset, negare illius odium, & exorbitantiam, ut non obscure probat etiam constitutio, 17. Urbani VIII. super archiviatione, per quam hujus Bullae dispositio evitatur, ut infra in Romana donationis de Andofillis, & in Romana Bullae archivi. hoc eodem tit.

Aut agitur in ordine ad ipsos barones, qui ad artis alieni per ipsos contracti solutionem urgentur, & absolutum videtur, esse ipsi favorabilem, si enim ita consultum non esset, cogentur barones pati, vel carceres, & molestias, vel sequestrum, & subhaftationem fructuum, & reddituum fideicommissorum, & feudorum pro eo eum jure, ac tempore eorum vitae, quod recte fieri posse ex Peregr. Pontnell. & aliis late in terminis baronum, & nobilium Salgad. in *labyrintho*, part. 1. cap. 24. n. 58. Unde maxima baronalis dignitatis ignominia, atque personarum incommoda sequerentur, quia pro modico debito cogentur pati in vita privationem omnium fructuum, & reddituum, quorum perceptionis jus vitalitium ob incertitudinem pro modico pretio subhaftari solet.

Aliud item incommodum barones absque hujus Bullae beneficio sentirent, quod scilicet in eorum necessitatibus non invenirent mutantes, vel si invenirent, non nisi sub gravi tenore, & videris, ac sub gravissimis conditionibus, quod praeficari videmus in aliquibus partibus, ubi privati personis dantur libenter pecuniae, etiam ad rationem quatuor pro centenatio, & minus; barones vero quamvis

fideicommissis non gravati, neque inventuri ad octo, igitur esset negare lucem solis in meridie, asserendo istam Bullam ipsi baronibus debita contrahentibus, vel qui alias ad eorum solutionem tenentur, non esse favorabilem, quamvis successoribus odiosam.

Si ergo favor est, & privilegium ipsius debitoris habentis istam conspicuum qualitem baronalem, exinde resultat illam non requiri de tempore contracti debiti, sed sufficere magis superentam, & quae ad de tempore quo ad solutionem urgetur, ut in terminis cap. Odoard. de *solut. firmam*, magis communiter DD. collecti per Castagnam, in *tractu de datione egeat*, qu. 10. ampliat. 3. & Grass. de *eff. clerici*, §. 1. §. 7. n. 60. licet n. 61. dicat contrarium, ut scilicet qualitas clericalis, quae operatur, ut clericus conveniri non possit ultraquam facere potest, suffragetur de tempore quo ad solutionem debiti, quamvis istud contractum esset ante clericatum, quod tamen non constat de susceptione in fradem, de quo habetur in sua materia sub tit. de credito, praesertim in Romana pro Risco, in qua est decis. in Romana admisionis ad benef. §. Martii 1668. coram Oglogora, atque ad idem conferri regula generalis, quod qualitas, quae verbum determinat, sufficit, ut ad de tempore quo dispositio sumit effectum, Capyc. Lat. *constit. 143. n. 60. cum segg.*

Conferre ad idem dicemus text. in *l. Curator*, ff. de *Curatoribus fidei*, per quem, in honorem Senatoris dignitatis, disponitur ejus bonis curatorum dandum esse, aliisque servanda, quae privato debitori non conceduntur, & tamen nulla sit distinctio, an debita contracta sint ante vel post dictam dignitatem adeptam.

Item in Hispania, de illorum Tribunalium consuetudine introducum est, ut Ducibus, Marchionibus, aliisque baronibus, & domicellis, quamvis aere alieno oppressi, relinquantur congrua alimenta juxta dignitatis qualitem super omnes creditores privilegiata, ut plene Salgad. in *labyrintho*, part. 1. cap. 24. n. 30. cum segg. Castill. de *alimentis*, alias §. 10. *controvertitur*, cap. 37. §. 1. quod an locum habeat in Italia, ratiocinando habetur actum in Romana liberationis à molestiis pro Cesa, sub tit. *de credito*, vel sub *altera de fideicommissis*; & tamen nulla sit distinctio, an debita contracta essent, dum erant in hujusmodi dignitate constituti, vel in statu privato, quia finis est providendi de tempore, quo necessitas urget, & sine dignitas vilescat.

In toto corpore juris (quantum mea notitia se extendat) non habemus huic Bullae baronum aliud simile, quam decreta ducalia Sabaudiae, disponentia feudatarium successorem, quamvis succedat jure proprio ex pacto, & providentia, teneri tamen ad debita praedecessoris, atque cogi posse ad vendendum feudum pro solvendis illis debitis, pro quibus cogi poterat defunctus, de quibus decretis late agit Cachetan. decis. 165. cum plur. segg. praesertim, decis. 170. quae sunt unicae auctoritates huic materiae magis proximae, unde sufficit quod defunctus cogi possit, ad effectum, ut qui nunc est ejus successor & baroniam possidet, cogatur; ergo nihil magis, quando eadem debitorum supervenit baronia, super qua imprimitur qualitas hujus Bullae, & jus creditoribus acquiritur.

Sequeretur item aliis lirim inextricabilis labyrinthus, dictaque distinctio inter debita ab eadem persona contracta ante, vel post baroniam remaneret inanis, quia postquam creditores post baroniam contrahentes in vim Bullae, ex bonorum subhaftatione pecunias obtinuerunt, possent creditores anteriores, qui ante baroniam contraxerunt, ab eis pecunias extantes, vel mala fide consumptas vendicare, neque ulla subest ratio inter unos vel alios, cum ista solum consideretur in feudis, alique bonis alienari prohibitis, quia habentes assensum praesertim anterioribus sine assensu; verum hoc non provenit ab aliquo privilegio, seu lege, quae unus ab aliis distinguat, sed provenit ex eo quod anteriores sine assensu nullum jus nullamque hypothecam in bonis prohibitis acquirerunt, unde verum non sunt anteriores, cum anterioritas regulatur ab hypotheca, quae sine assensu in bonis prohibitis non imprimitur, & sic remanet chirographarii postponendi hypothecatis licet posterioribus.

In contrarium deducebantur axiomata generalia super stricta intelligentia hujusmodi novarum municipalium legum, odium & exorbitantiam à jure communis dispositione continentium, & quoad specialia, & proxima, deducebantur solum tradita per Caveval. de *Judicibus*, to. 1. disp. 2. n. 502. & segg. super privilegiis concessis creditoribus leholarium, ut non suffragentur nisi illis, qui credunt scholasticis post matriculationem, & dum actu sunt in scholis; verum nullius momenti hoc simile videbatur, cum in eo casu id proveniat, quia privilegium ad fraudes evitandas, cum hac lege concessum fuit, eo modo quo in Urbe habemus de mercatoribus merces credentibus Cardinalibus, & Praelatis, five de pictoribus credentibus panem cum similibus, ideoque levis ponderis, ac nimis rememor dicebatur hoc simile, in consensu tunc stringentium motorum, resultantem ex verbis Bullae, nec non ab ejus ratione, & similibus magis specialibus & proximis.

Unde quamvis per ora seniorum voltraret, fuisse quidem aliquando Bullam practicantam pro debitis contractis ante baroniam incidenter, & praepositivè, nunquam vero hunc articulum fuisse formiter discussum, & decisum, attamen hujus cause occasione, ex praemissis Congregatio istam sententiam firmavit, postmodum in pluribus aliis causis, me etiam scribente, admittit, ita ut hodie videatur propositio ambulans de plano.

Hujus tamen disputationis occasione, & ad satisfaciendum aliquibus, qui nimium exorbitantem, & irrationabilem exaggerant hujusmodi legem, dicebam quod bene permissis juris nostri principiis, addo exorbitans illa videri non debet; jus enim antiquum Romanorum ex legibus duodecim tabularum desumptum, ultimas morientium voluntates rigorose servari praecipiebatur, ut in *l. verbis*, ff. de *verb. sign. fideicommissa* tamen non curabat, neque successores ad illorum praesentiam observantiam urgebat, sed totum convenienter, & honestati relinquendo, liberum dabat arbitrium hujusmodi ambitiosas dispositiones (pernendis, usque ad tempora Augusti quibus forensis fides abque exemplo Reipublicae libertas finem habuit, qui in ea servari voluit, ad text. in *l. §. post deinde*, ff. de *origine juris*, §. 1. & ult. *institut. de fideicommissis hereditariis*, decis. 36. n. 42. & segg. par. 5. res. & habetur in Romana contributionis de Cesis, hoc ed. tit. Igitur fideicommissorum necessaria observantia, non à jure natura, vel gentium, ut aliqui puri legulei putant, provenit, sed à jure positivo, moderno tempore prodito.

Et ex qua ratione, rejecta tanquam insulsa opinio voluntium, Principem non posse fideicommissis derogare, de quo Peregr. conf. 7. n. 23. lib. 3. passim apud omnes Europae Principes videmus hujusmodi facultatem exerceri, exemplo Imperatoris, & juris communis, in *auth. res quae*, C. *communia delegatis*, & in corpore unde suscipitur, ut si ve ob publicum favorem (ut aliqui minus communiter putant,) si ve ob praesumptam fideicommissum voluntatem, vel eisdem legem necessitatem (ut magis communis est opinio) pro descendendum dotibus constitutendis, vel restituendis, bona fideicommissaria distrahi possint, ac fideicommissa sperni, & si necessitas postulet, in totum everri.

Quo ad masculorum etiam alimenta, vel redemptionem à captivis, aliaque iustas necessitates ex rationis identitate DD. extendunt, ut pluries praeficavi in Congregatione baronum, praesertim in alimentis assignatis Jo. Rainaldo Monaldensi, ex illo Monaldensium patrimonio, de quo adeo frequenter hoc eodem tit. igitur videri non debet ista lex adeo exorbitans & irrationabilis, ut ignatum vulgus putat.

Stantibus enim favoribus, & commodis, quae magnatibus & baronibus exinde resultant ut supra, idcirco à probabilitate alienum non videtur, ut illo casu subintelligenda veniat praesumpta fideicommissum voluntas, quod scilicet si relingeret, & successores videret subiectum illis miseris, & incommodis, quae superius considerata sunt, assensum distractionis alicuius partis bonorum verum similem accommodat, ita ut ista lex aliud operari non videatur, nisi inducere praesumptione alia probatione non indigentem dictae verum similis voluntatis, eo modo quo jus commune in dicta *auth. res quae*, illam praesumit in casu dotum, vel similibus ut supra, & eo modo quo laicalia statuta in contractibus minorum, mulierum, & similibus sine certa solemitate non initis, inducunt probatam praesumptionem simulationis doli, vel metus, unde indirectè enervatur vis juramentum, super quo Principi laico non datur potestas fruendum.

Praeterea ultra favorem baronalis, & magnatiae dignitatis, qui publicis dici potest, tanquam concernens personam primi ordinis, in quibus est praecipuum Reipublicae ornamentum, accedit etiam alter favor publicus, libertatis, & facilitatis commercii mercatorum, & negotiantium, qui favor, privato commodo ex fideicommissorum, vel investiturarum beneficio resultant praesertim videtur; & quatenus iste favor, publicus etiam dicendus esset,

praeponderans tamen videtur praecedens, dupliciter consideratus, in magnatiae scilicet & baronali dignitate subsistentia, & in publici commercii libertate conservanda, in quo utroque casu causatur commodum tractandam, de damno certo vitando; incommodum vero & praedictum, ut plurimum est tractandum de futuro incerto, & eventuali lucro, quod ex fideicommissi vel investiturae vocatione sperant, cum regula capienda sit à communiter accidentibus, licet aliquando etiam juri jam delato, & qualitate praedictetur.

Hinc videmus, quod licet formula investiturae feudorum Regni Neapolitani, in vera, & stricta iuris censura dicenda sit ex pacto, & providentia, potius quam hereditaria, five ad summum hereditarium qualitem solum impoeret in ordine ad personam primi acquirantis; ratio tamen commercii, ob illorum feudorum frequentiam, rationabiliter induxit antiquos Regni sapientes ad illam interpretandam hereditariam, etiam respectu ultimi morientis.

Et in Regno Siciliae ultra Pharam, quamvis illi antiqui sapientes hanc eandem investiturae formulam interpretari fuerint ex pacto, & providentia, atque, ut illi dicant, in forma stricta, ex eadem tamen ratione commercii, idem Regnum, ex gratia à Rege obtinuit formam, ut dicunt largam, per quam ferè idem effectus resultat, ac in dicto alio Regno Siciliae citra.

Pro ut formula feudorum Mantuae, eisque ditionis, ac totius Montisferrati, est ex pacto & providentia, & tamen consuetudo, ex eadem ratione commercii illa reducta ad instar alodialium; quod etiam videmus in bonis emphiteuticis Abbatiae Parfen. ac ferè totius Lombardiae, Flaminiae, & aliorum locorum, ut est deductum supra in Mantuana feudi, hoc tit. ac etiam habemus in feudis Status Avinionens. & Comitatus Venayini, quod de consuetudine redacta sunt ad instar alodialium, ut sint (pro ut sunt) in commercio, Ludovicus Bell. conf. 3. n. 64. & conf. 4. n. 1. & 81. Tondutus, de *provent. cap. 14. num. 5.* & tom. 2. var. cap. 34. n. 12. Rota, decis. 38. n. 4. & 112. num. 9. part. 11. recent. & in qua ratione fundata etiam sunt dicta decreta Ducalia Sabaudiae, de quibus Cachetan. decis. 165. cum segg.

Est bene verum, quod si aliqua exorbitantia vel irrationabilitas adest, illa esse videtur, non in ipsa lege, sed in nimium verbali ejus intelligentia & praxi, quia intelligenda venit de debitis ex aliquo rationabili motivo necessitatis, vel saltem decoris & honestatis contractis, non autem in meris dissipationibus & prodigalitatibus, in quibus hujusmodi personis credentes, non sunt à dolo, & fraude alieni, ut de hoc particulariter habetur infra in Romana donationis de Andofillis, in Romana restitutionis pecuniarum de Caffarellis, & in Romana, vel Perusina pro Monte Mellino, & in aliis hoc eod. tit.

Indoctus malignantium livor credidit, hujusmodi legem ex polycaestis respectibus emanasse, ut ita baronum potentia Pontificibus insensu destrueretur, atque Pontificum conjuncti, castrorum & bonorum jurisdictionalium facultas acquisitiones facere possent; sed verè est indoctae malignitatis, quia diligenter perquirere voluit, num Clementis VIII. Bullae auctoris nepores, vel conjuncti, qui pluracastra, & bona acquisierunt, aliquid dicto Pontifice viventis, in hujus Bullae executionem emerint, & non datur exemplum, neque tunc Sedes Apostolica erat in statu, quod barones timeret, ut in retroactis temporibus datur; & verè est insulsa consideratio, quia si per Bullam praxim una baronum domus clauderet, altera efformaret & aperiret, ideoque omnino dicendum est, ex felo iustitiae, & boni publici zelo, illum integerrimum, ac doctissimum Pontificem ita statuisse; verum punctus est in modo illam practicandi.

I N E A D E M
P R O E I S D E M.

Subfeudatarius an veniat sub appellatione baronum, vel domicelli ad effectum Bullae. An simplex baro, seu feudatarius inferioris ordinis, non habens altum dominium, possit totum feudum, vel castrum subfeudare, ita ut dominii reliquias, & devolutiones retineat. Concessio feudo, vel alia re patri, & filijs, an concessio censeatur illis facta ordine simultaneo, vel successivo.

SUMMARIUM.

- 1 Subfeuda concedenda sunt gratis, non autem sub specie contractus correceptivi.
- 2 De pluribus speciebus subfeudi.
- 3 Bulla baronum procedit etiam in subfeudatariis, & quibuscumque domicellis.
- 4 Facta concessio feudi patri & filijs, an isti veniant cum patre ordine simultaneo, vel successivo.
- 5 Pater & filij in simul vendentibus, presumitur filiorum interventum esse pro solo consensu.

DISC. LXXV.

Sopita cum particulari disputatione antecedenti questione, an scilicet Bulla baronum locum habeat in debitis ante baroniam contractis, duae aliae ex parte d. Marchionis Pallavicini excitatae fuerunt difficultates, una nempe quod dominium & possessio dicti castri non importaret baroniam, neque efficeret baronem, de quo Bulla loquitur, quia illud non fuit liberum, & pleno jure subfeudi cum pacto devolutionis in casum linea finita, vel alio casu, & alteram, quod in omnem eventum, quod cessio castri & aliorum bonorum, facta esset, tam Alexandro patri, quam Sfortiae, & Alphonso filijs, omnibus aequale jus quantum fuerat, ideoque ad summum creditoribus jus non competeret, nisi ad tertiam partem, quae est portio Alexandri eorum debitoris.

Utrumque tamen motivum facti negotio dixi omnino viribus carere; quatenus enim pertinet ad primum, male deducebantur termini subfeudationis, quibus Dux ex contractu correceptivo castrum allodiale cedens nunquam usus est, ideoque non conveniunt verba, ex quibus regulariter contractuum natura regulari solet, ut *decis. 110. part. 6. rec. & passim*; neque convenit subiecta materia, tum quia inter subfeudi requisita, illud est praecipuum, ut gratis, & non sub aliqua correceptivi contractus specie, mediante pecunia concedatur, ex plenè deductis per Altograd. *conf. 5. vob. 2.* & supra in Senogallien. *Castrosum hoc tit.* ideoque convenire non potest huic concessionis factae per viam donationis solutum, & ex causa merè correceptiva.

Tum etiam quia baronibus & feudatariis, dupliciter conceditur subfeudandi facultas, uno modo subfeudando totum feudum, per quem modum tollitur penitus de medio sicut subfeudatus habere dicitur ab infeudante per organum & instrumentum subfeudantis, adinstar ementis pro persona nominantis, ut supra in d. Senogallien. & in Mantuana bonorum est dictum; altero modo per quem feudatarius concedat aliquod membrum, vel excedentiam, penes eum remanente substantia, seu corpore feudi principalis, quod contingit, vel in feudatariis primis ordinis, & dignitatis cum jure Principatus, milites & barones sibi constituentibus, vel in baronibus, & feudatariis inferioribus, quaedam feuda rustica, seu excedentias, tanquam feudi membra concedi solita subfeudantibus, ut in dicta Mantuana & in alijs; sed non reperitur iure cautum, ut baro, seu feudatarius inferior (qualis in isto castro consideratur Dux, quamvis in suo Ducatu sit Princeps,) pretio median- te, & per contractum correceptivum possit sibi constituere subfeudatarium, cui totum castrum cum integro ejus jure concedat, quia nemo sibi patrem constituit.

Verum omnem in hoc motivo difficultatem removeri dicebam, ex eo, quod Bulla fe non restringit ad solos feudatarios, & barones, sed loquitur etiam de quibuscumque domicellis, atque chirographum eisdem Clementis quod in quodam liberculo cum dicta Bulla alitque chirographis impressum est, clare loquitur de omnibus, & quibuscumque jurisdictionem habentibus, unde cum debitor possideret castrum cum jurisdictione in vassallos, idcirco, sive illud haberet jure allodij, sive feudi, sive subfeudi, semper dicentibus, vel baro, vel domicellus, vel habens jurisdictionem, & hoc sufficit, quia verba sunt ampla, ad unam solum speciem non restricta, quod in specie subfeudatario- rum, ut comprehendatur sub Bulla praesertim ex d. chirographo, habetur per Ratum in Romana fideicommissi 8. Junii 1634. coram Veropio in precedenti allegata.

Veritas tamen in proposito videbatur, non intrare subfeudi terminos, quos confundi dicebam, dum castrum erat allodiale jure allodi per Ducem possessum, potius vero intrare videbatur termini venditionis, seu dationis insolutum cum pacto reversivo in certis casibus in partium conventio- ne expressis, quod ditorum contractuum naturae non re-

pugnare, ideoque, vel dicto pacto non obstante vendi poterat ad liberam venditionem, & transferendo istud vinculum ad pretium loco rei subrogatum, juxta dispositionem eisdem Bullae tollentis etiam pacta, ut apud Cavaler. *decis. 61. 2. & 618.* vel id non impedit venditionem castri, & aliorum bonorum pro solo jure debitoris, ejusque descendendum, & donec concessio ad formam conventionis est duratura, salvo jure Ducis, quando casus pacti fieret, ejusque conditio purificaretur, ideoque hoc motivum aliud non operari insinuabam, nisi damnum, & praedictum ipsiusmet illud deducens, cum istud onus tanquam pars pretii illud minuat, unde si pro satisfaciendis creditoribus opus erat vendere solum partem, ita vendendum erat totum, ideoque pariter istud motivum fuit rejectum.

Prout neglectum, atque in nulla consideratione fuit habitum alterum motivum, aequalis, ac simultanea acquisitio- nis patris, & filij. Quaedo enim tractata per feuditas, an concessio feudo patri, & filijs, acquiratur eis ordine successivo, vel simultaneo, & in quacumque pugnature videtur llermia & Afflicti, quorum uterque suos habet sequaces plenè de more congestos per Rosenthal. *cap. 9. memb. 2. concl. 66. n. 56. & 59. & in glof. lit. G. & H.* originata, ex theor. gl. & Bar- tin l. Gallus, §. quidam vellet, ff. de liber. & postb. de qua in materia fideicommissaria plenè Fufar. de *substit. qu. 476. & 477. Ror. decis. 97. & 574. part. 4. recet. & 424. part. 9.* super distinctione, an dispositio fiat ab ascendente, in quo vigeat ratio charitatis, vel ab extraneo, in quo vigeat ratio affectionis, & an filij sint nati, & capaces propriae affectionis, & meriti, vel nasciturus, in quibus istae rationes non cadunt.

Veritatem in concessionibus gratuitis, ex mera liberalitate, & voluntate disponentis, sui concedentis, non autem in casu nostro, in quo Dux Parmae nullam liberalitatem cum istis de Palavicinis exercere voluit, sed solum, loco jurium, quae praetendebat habere super castro Lombardiae in suo Ducatu existentibus, per viam concordiae, subrogavit in omnibus, & per omnia istud castrum, & alia bona, unde cum ea, in quorum locum facta est subrogatio, eis deberentur ordine successivo, prius scilicet Alexandro patri, deinde filijs, non simultaneè sed cum ordine primogeniturae, intrat vulgaris regula subrogatorum.

Quod evidenter comprobari considerabam ex refutatione praeventiva, quam Alexander fecit Sfortiae filio, quia tanquam ille, ad quem pro tempore ejus vitae totum spectare debebat, totum refutavit, ac totius fructus, emolumenta, & jurisdictionem sibi reservavit; dicta enim questio cadit in casu dubio, & ubi praesumptiones pro una, vel altera sententia cadere possunt, non autem ubi facti circumstantiae, seu etiam urgentiores praesumptiones alteri suadent, ut egregie Rosenthal. *4. 9. concl. 66. n. 56. in fin.* ideoque dicendum est, aequalem consortium intrinsigendo per Ducem desideratum in patre, & filijs, fuisse pro cautela alterius partis, solum autem respectu relolvi in simplicem consensum pro eorum jure sperato ex fideicommissio, ut alijs allegatis bene in Baren. Salviani 10. Junii 1652. & 24. Martii 1653. coram Bichio, ubi firmatur, quod licet pater, & filij aequè principa- liter vendere bona profiteantur, non per hoc tamen resultat filios probari dominos, sed eorum interventum fuisse pro cautela enipitoris, resolvendum in simplicem consensum pro eo jure, quod in bonis paternis, pro maternis dotibus, vel ex majorum dispositionibus habere possent, multo magis, dum ex facti circumstantiis resultat hujus veritatis probatio clara, quae accedente recurrendum non est ad praesum- ptiones, vel ratiocinia, ad text. in *leg. ille, aut ille, ff. de leg. 3. cum concord. decis. 44. n. 14. part. 1. recet.* ubi probatur istam regulam quicunque materiae adaptari.

SUMMARIUM.

- 1 De *disc. 75. super subfeudis.*
- 2 De concessione facta patri, & filio, vel viro, & uxori.

ANNOT. AD DISC. LXXV.

Super contentis in hoc discursu in materia subfeudi, vel facultatis subfeudandi, actum est supra, in *Annor. ad disc. 1.* ubi videti potest.

Et de alia questione, an concessio facta patri, & filio, seu viro, & uxori, intelligatur ordine simultaneo, vel successivo, aliqui insinuantur supra, *disc. 46.* ac etiam infra in Januen. feudor. *disc. 113.* & conferunt, quae habentur, *sub tit. de donat. disc. 47.* in vocationibus, quae sunt de patre, & filijs, de quibus etiam, *sub tit. de fideicommissis.*

INEADEM PROEISDEM.

Refutatio feudi, vel alterius rei alienari prohibita in proxime successurum, quoties non est pura, sed pactonata, an vitietur in totum, vel potius ipsa pacta vitentur.

Refervatio fructuum, emolumentorum, ac jurisdic- tionis in feudo, vel castro refutato, an importet jus in re, & an reservatarius dici possit baro, & domicellus, vel alias cadens sub Bulla baro- num; & quando hujusmodi refutationes ita pactonatae dicantur in fraudem.

Successores in feudo pacti, & providentiae, vel in fideicommissio jure proprio, tenentur ad expen- sas factas per praedecefforem, pro feudi; vel bonorum recuperatione, seu defensione, & successivè obligati remanent creditoribus ejus, qui expensas fecit.

SUMMARIUM.

- 1 De refutatione feudi in proxime successurum pactio- nata, an vitietur in totum, vel solum ipsa pactio vitietur.
- 2 An refervatio fructuum, vel eorum commoditatis faciat refutationem pactonatam.
- 3 Quando actus dicitur fraudulenti, itaue pactiones alias liceat vitent refutationem.
- 4 Explicatur quid sit commoditas, quae refervatur, vel alienatur super feudo.
- 5 Castra allodialia non subjacent prohibitioni alienatio- nis refutanti a jure feudorum, sed in Statu Ecclesiastico habent prohibitionem Constitutionum Apostoli- carum.
- 6 Ubi refutatio habet assensum, itaue de iure sit valida, ad- huc ex conjecturis fraudis, & sigulatis remanet in- valida.
- 7 Quae species jurisdictionis sufficiat, ut intret Bulla.
- 8 Successores in fideicommissio tenentur rescire gravata expensas pro defensione fideicommissi.
- 9 Idem in feudi.
- 10 Quomodo probetur versio pecuniae in expensas.
- 11 An in illo, qui communi opinione reputabatur baro, & se pro tali gerebat, intret Bulla ex ratione leg. Barbarius.
- 12 De contrahente cum herede putato.
- 13 De Bulla Urbani VIII. prohibitionis, per quam consili- tur fideicommissis adversus Bullam baronum.

DISC. LXXVI.

Demum omnibus supradictis objectis, ac difficultatibus superatis, convolutum est ad aliud motivum, quod prius deducum, plurium annorum spatio in multis disputa- tionibus rejectum, demum admissum fuit, unde propterea habito per creditores recurru ad signaturam gratiae commis- sariae fuit causa appellationis in Camera, ubi pendet. Quod scilicet Marchio Alexander nunquam fuerit dominus, ac possessor dicti Castri Sancti in statu immediato existentis, quoniam antequam illud per Ducem Parmae sibi traderetur, pre- ventive tanquam jus acquirendum renunciaverat Sfortiae filio primogenito immediate successivo; nil obstante, quod sibi jurisdictionem, fructus, & emolumenta reservasset, quia reservatio non est de usufructu considerato, tanquam de jure in feudo, seu castro, sed de fructibus, & emolumentis, tanquam commoditas nudi facti non tangens feudi, seu castri substantiam, & quae dicitur omnino diversa à domi- nio feudi, seu castri tanquam jus allodiale, cujus est capax etiam, qui feudorum sit incapax, ex supra deductis in Tibur- tina Castrosum, & in Romana, seu Statu Ecclesiastici in- feudationum hoc eodem tit.

Assumptum proinde hinc inde scribentes disputandam quaestionem per feuditas adeo agitatum, pactonate refu- tationis in proxime successurum factae, quae de jure feudo- rum regulariter permissa est absque domini assensu, quoties est pura, & simplex, quia non est alienatio, sed praeventiva successio; an scilicet ubi est pactonata, cum reservatione usufructus, seu fructuum, & emolumentorum, contrahat in

totum, vel ipsa pacta, & reservationes vitentur, ipsa re- futatione firma remanente, atque difficultatem, praesertim apud Regnicolas, faciunt verba llermia in cap. 1. §. si libet l- lum, numer. 4. & 5. de alien. feud. pater, ubi dicitur videtur, quod refutatio valet, cetera pacta non, de qua quaestione agunt Loiffred. *conf. 3.* Bolognet. *conf. 7.* Camill. de Medicis *conf. 49.* Hammacas. in *reper. cap. beneficium, numer. 26.* Si de feuda. defuncti fuer. *contro. Apont. conf. 12. vob. 1. & conf. 116. num. 10. vob. 2.* & de potestate *Prorog. tit. de refut. feud. §. 1. & 2.* Fab. de Ann. *conf. 41. & 45.* Ann. *sen. alleg. 97.* Merlin. *lib. 2. contr. 57.* Revertit. ad *Adden. decis. 550.* Rovit. *pragmat. 4. n. 9. & seq. de feud. Guirb. de success. feud. §. 1. glof. 12.* num. 10. & 44. Galeot. *lib. 2. contro. 6.* Marcian. *jun. disp. 80.* qui alios referunt.

Ex quibus constat, tres esse opiniones, unam qua Bo- logneto tribuitur, pro utriusque actus validitate, quia pro actu subintendo, reservatio usufructus reolvitur in sim- plicem reservationem fructuum, sed commoditatis, prout facti est, non autem prout juris; sed haec opinio paucos habet sequaces, eamque neque in puncto juris communis sub- stineri, habetur apud Merlin. *decis. 184.* Altracram, ut iuxta verba llermia, pacta, & reservationes, tanquam praesentia accidentalalia, non vitent, sed vitentur. Magis tamen communis, ac receptae fidei istarum opinio est tertia, ut totus actus, propter individuum voluntatis, vitietur, ut constat ex Aponte, Rovit. Guirb. & alijs allegatis; qua communi opinione attenda, dicebam pro creditoribus (habendo actum refutationis pro infecto,) Marchionem possidere castrum jure domini, proindeque effectum esse indubitare baronem.

Et quamvis fortiter responderetur questione cadere, ubi agitur de reservatione usufructus tanquam juris im- portantis feudi servitutem, secus autem, ubi de reservatione fructuum, tanquam commoditatis nudi facti, non tan- gentis feudi substantiam; ex Fab. de Ann. *conf. 46.* Galeotti. *contro. 6. lib. 2.* Merlin. *dicta contro. 57. lib. 2.* Reolvitabam tamen, etiam reservationem fructuum in toto, vel in parte, continere improbam pactonem, nervose probari per Apont. *dicto conf. 12.* ex Camerario, & alijs quos allegat.

Sed quidquid sit de ista opinione, quam ita simpliciter sumptam credebam minus tutam, quia verè talis reservatio non inducit servitutem, vel jus in feudo, neque ejus substan- tiam tangit, attamen dictam responsum dicebam, tunc denum admittendam esse, quando nulla fraudandi, vel sim- 3 lantantis providentiae, resutans sincerè, ut sibi de feudi reservationem faciat, secus ubi praecedente causa evidenti fraudandi creditores, reservatio non est de aliquo redditu, vel fructuum parte simpliciter, sed est de omnibus illis juri- bus, quae possidentium feudum etiam sine refutatione com- petebant, & competere poterant, itaut in substantia ejus sta- tus non immutetur, atque in effectu idem sit esse factam, vel non factam refutationem, tunc enim dicitur actus merè ver- balis, alium non habens effectum, nisi illum fraudandi ter- tium, ut in specie quando plura sunt onera, pluresque refer- vationes, idem Galeot. *d. contro. 6. nu. 12.* & 20. admittit esse veram opinionem Aponte *dicto conf. 12.* Et bene comprobatur Marcian. *d. disp. 80. n. 19. & seq.*

Et in his terminis verabamur, quia Marchio Alexander, non solum sibi reservavit in vita omnes fructus, & emolu- menta, sed etiam jurisdictionem baronale in dominio & exercitio, cum prohibitione Sfortiae refutatorio, ne in illa posset quomodolibet se ingerere; & quod magis est, sibi reservavit ipsos castro adjunctos, cum facultate novos ti- tulos adjiciendi, & cum prohibitione eidem Sfortiae, ne di- ctum castrum alteri cedere, vel quovis modo de eo dispo- nere posset, ipso non consentiente, quam prohibitionem in specie ponderat Apont. *d. conf. 12.* & cum reservatione ju- rium Alphonfi secundogeniti; unde in contradictonis pen- tebam à scribentibus in contrarium, ut ostenderent, quan- tum esset differentia inter dictum Marchionem Alexan- drum non resutantem, & eundem resutantem, cum omnia pariformiter haberet, nec quidem minimum amittendo, quia sive refutasset, sive non, liberum, ac absolutum domi- nium in vita, vel in morte non habebat, stante fideicommissi- figuramine.

Implicare siquidem videtur, dicta jura reservata importare simplicem commoditatem perceptionis fructuum, quia dicta commoditas, prout nudi facti est, eatenus à legali pro- hibitione exempta reputatur, quatenus censetur quidomni- no separatam ab ipso corpore, & substantia feudi, quia fru- ctus

quis finguntur percipi per feudatarium cedentem, & postquam ab ipso singulari annis, vel temporibus sunt percepti, & separati, feudatarii nomine, cessionarios eos tanquam rem alio dielem a feudo separatam percipit, ut in specie probantur in oppositum allegari soliti, Galeotti. *d. contrav. 6. n. 14. & 15. Merlin. contrav. 17. n. 14. & generaliter Rosenthal. c. 9. concl. 9. n. 1. & concl. 10. n. 5. Amichangel. 7. feudat. 18. n. 10. & seq. & in terminis emphiteuticis in idem tendentibus late Rota in Romana Salviani 17. Aprilis 1643. & 9. Decembris 1644. Cetero, quarum prima est d. 167. p. 9. recent. ac in aliis, & habetur in Alban. pensionis *sub tit. de pension. & in Tuficulana sub tit. de employ. ac aliis.**

Igitur id adaptari non potest reservationi plenæ, & omnimodæ jurisdictionis, nec non retentioni titulorum, cum facultate novos adiacenti, ac prohibitione alienationis, quia hæc omnia respiciunt ipsam rem, ejusque substantiam, maxime accedente causa simulandi, vel fraudandi, ex qua junctura cum his omnibus liquere videbatur, actum reservationis fuisse merè verbum, & continere protestationem non acquiritur, de directo contrariam factam.

Motivabant aliqui ex dominis Congregationis, inani labore hanc altam disputationem assumptam esse ex defectu applicationis ad factum, dum quæstio cadit in feudis alienationis prohibitionem habentibus, ex cap. Imperiale, de prohibita feod. alien. per Federic. huic castro alodiali non adaptabilem, sed facilius fuit responso, quod licet hujusmodi causa alodialia non habeant prohibitionem inductam in d. c. Imperiale, habent tamen aliam non minus amplam, resultantem à Constitutionibus Apostolicis Sixti V. Clem. VIII. Pauli V. & Urbani VIII. à qua eatenus actus remanet exemptus, quatenus, admittat feudorum, agatur de licita, & valida reservatione in proximè successurum, quæ verè non est alienatio, sed præventiva successio, sub alienationis prohibitionem non eadem, ut ponderatur etiam in Civitatis Castellæ jurisdictionis, & in Camerini, jurisdictionis, & in Romana pecuniaria pro Guelpo hoc eod. tit. in quibus agitur de bonis jurisdictionibus non feudalis.

Solidius motivabatur, quod amissa etiam paritate terminorum, adhuc tamen quæstio cadit, ubi deficit Principis assensus, vel licentia, que in presenti supponebatur amplissima, unde frustratoria erat dispositio, fundata fuit resolutio; sed hoc licentia præsuppositum in factis, per partem creditorum negabatur, quia constat quidem Urbanum VIII. mediante chirographo amplissime approbasse conventionem inter Duceum Parmæ, cui chirographum est dictum, & dictos de Pallavicinis, concedendo eidem Duceum licentiam alienandi dictum castrum, & alia bona, & approbando omnia pacta facta, & facienda, sed nullibi constat Papam approbasse contractum inter Alexandrum, & filios.

Et ulterius, ubi etiam licentia sustulisset obstaculum prohibitionis ex jure, vel apostolicis constitutionibus resultantis, ad effectum evitandi nullitatem actus, vel penas ex dicta prohibitionem orientes, non tamen sanabat vitium simulationis, & fraudis, eo quia a ius in substantiam, & quoad effectum remanet merè verbalis, & palliatus, argue ad hoc propositum dicebant ponendæ esse dictas feudatariarum doctrinas, fitmentes, ex sola reservatione fructuum, vel commoditatis, prout facti est, alioquin de jure licita, adhuc, ubi alia continentur offendente nudam verbalitatem, resolute invaliditatem, non tanquam ex prohibitione alienationis, sed tanquam ex simulatione actus.

Adducebatur in contrarium auctoritas Merlin. *d. contrav. 17. ad probandum in specie, reservationem etiam jurisdictionis non reddere reservationem pactionatam, sed replicabam in hæc facti specie, dictas reservationes non esse singuliter, sed unum considerandas, quia non solum concurrenter reservatio fructuum, & jurisdictionis, sed etiam illa titulorum impositorum, & imponendorum, nec non prohibitio alienationis, & alia de quibus supra, & ultimus Merlinus, id solum asserit discursive, & incidenter, quia præcipuum illius resolutionis fundamentum consistit in hypotheca dotali, ut constat *contrav. 60. ac etiam quia in casu Merlini reservatio non erat pactionata cum conditione suspensiva, & impeditiva in retutatorio jurisdictionis, & fructuum perceptionis, erat enim pura, & libera ex tunc plenum effectum sortitura, sed solum continebat quandam conditionem eventualem resolutivam, qua pendente reservatio dicebatur pura, & cum effecta, etiam quoad jurisdictionem, & fructus, ut d. *contrav. 17. n. 11. cum seq. quod termini sunt longe distantes.***

7 Atque ut in præcedenti discussu dictum est, Bulla non

postulat de necessitate veram qualitatem baronale, sed contentatur illa simpliciter domitelle, vel aliis habentibus jurisdictionem; ita ut sufficiat esse talem, qui non habeat simplex jurisdictionis exercitium prædictum, & jure alieno, ut sunt gubernatores, assessores, agentes, administratores, & similes, sed illam habeat jure proprio, ita ut faciat Marchicelli figuram faciat, qualem abique faciebat Marthio Alexander, & alios castrorum possessores, ac jurisdictionem in ipsium, & alios castrorum possessores, ac jurisdictionem in ipsium, & ex qua resultat ratio potentia per Bullam principaliter consideranda; & hæc mihi videbatur ipsa genuina veritas, probabiliter in appellationis prosecutione agnoscenda, ut jam agnovisse videri signatur gratia, quando de committenda causa appellationis ab hæc resolutione actum fuit, eam committendo in Camera.

Præterea post dictas disputationes habitas, & causam commissam, altum in mentem supervenit motivum non sperendum respectu creditorum, qui ante dictam concordiam, & respectivè reservationem contraxerunt, quod scilicet hujusmodi debita per Marchionem Alexandrum contracta essent pro se substantiando in Urbe, & Curia Romana, ad effectum insistenti apud Supplementum Pontificem dominum directum pro justitiæ complemento ad verum Ducem feudatarium, qui (ut ipse prætendebat,) indebitè, & de facto supradicta castra Lombardie occupaverat, & per quorum occupationem, ac immensos sumptus ab initio passos, pro hujusmodi causa Alexander in aliquem indigentiam ita fore redactus erat, ita ut non potuisset, aliis quam creditorum ope, urbis incolatum continuare, atque assistere apud Pontificem Urbanum, cujus autoritate, & Cardinalis Barberini nepotis opera, charitate, & dexteritate, post plurimum annorum tractatum, devenit ad dictam concordiam, qua mediante ad commodum fideicommissi obtenta fuerunt castra, & bona, de quibus agitur.

Unde sequitur, fideicommissi successores, quamvis ex propria persona venientes, teneri ad hujusmodi ætis alieni solutionem, tanquam contracti pro expensis in defensionem, seu recuperationem fideicommissi factis, pro quibus ejusdem fideicommissi bona remanent affecta, & distrahi possunt, Petegri. *de fideic. art. 30. n. 3. & 11. Seraph. dec. 1923. n. 3. Greg. dec. 197. n. 4. & 199. Duran. dec. 53. numer. 8. add. Baratt. dec. 1401. n. 17. Molina de primog. lib. 1. cap. 27. nu. 11. Garza de expens. cap. 16. num. 36. Giurb. dec. 1. 198. num. 10. & 24. Salgad. in abrynt. part. 3. n. 9. num. 19. Romana fideicommissi, seu Salviani 73. Junii 1653. Albergato, Romana expensarum 15. Decembris 1653. Bichio, & in aliis frequenter, quia est propositio vera, quoties agitur de expensis concernentibus substantiam recuperationis, vel defensionis bonorum pro omnibus vocatis, ut hic, secus si esset inter plures vocatos quoad perimentiam, seu prelationem inter se, ut habetur in dicta Romana fideicommissi, seu Salviani *sub tit. de fideicommissi.**

Quod etiam habemus in feudis, pro quibus defendendis, seu recuperandis, & conservandis, successores quamvis ex pacto, & providentia, & sic jure proprio venientes tenentur. Quinimò (quod magis est) etiam dominus directus, in casu non culpa de revolutionis ad hujusmodi expensas tanquam speciem melioramentorum feudatarii hæredibus teneatur, quoties sunt in aliqua notabili quantitate, ut per Soc. jun. *conf. 68. n. 143. 148. & 151. lib. 3. Ruin. conf. 100. lib. 4. Bellon. conf. 10. n. 2. Rosental. c. 10. concl. 43. n. 75. & alios congestos per Giurb. & Salgad. ubi supra, & est deducum in Romana annuæ præstationis, seu minorum, Plumbini hoc tit. ac etiam in terminis emphiteuticis deducum habetur in Theatina renovationis *sub tit. de employ.**

Neque præmissis obstat credebatur defectum probatæ identitatis, quod scilicet non constaret hujusmodi debita in istam causam vera esse, quoniam dictæ versiones justificationis non postulat exactam & conclusivem probationem, sed admixturalivæ & præsumptivæ contentatur, ut in similibus terminis creditorum mutuantium ad reservationem, conservationem, melioramentum vel emptioem, habetur per Franch. *dec. 197. n. 5. ibiq. add. Surt. dec. 15. n. 14. & 55. n. 6. Sanfel. dec. 112. Seraph. dec. 1093. n. 3. Merlin. de pign. lib. 3. tit. 1. q. 5. n. 71. Amat. *cur. res. sol. 3. n. 59. aliter Merlin. contr. 25. n. 9. lib. 1. per quos in specie ponderatur, temporis correspondentia, & impendens qualitas, si enim non constaret ipsam de eo tempore alias habuisse pecuniam, ex quibus illud opus facere potuisset, neque constaret in quos alios usus acceptam pecuniam erogaverit, præsumptio est cum pecunia mutuatâ ita sequutum esse, quod bene adaptatur terminis nostris; siquidem Marchio Alexander privatus erat usque ab anno 1583. fru-**

fructibus & redditibus dictorum castrorum, in quibus major hujus domus nervus consistebat, alia vero bona, in contrahenda habita cum Magno Principe per ann. 40. antequam Pape autoritatem imploraret, penè consumpsisset, dum constat à primis Europæ Jurisconsultis consilia baronis, & doctæ magnas fuisse diligentias, non nisi cum ingenti sumptu cum lato adversario practicabiles, ultra propriam cum numerosa familia subventionem, ita ut impossibile fuisset tandem in Cur. Rom. apud Pontificem ita sui gradus qualitatem assistere, & sine hac assistentia utique à concordia sequuta non esset, neque d. bona obtenta, unde justissime præfati credores dici possunt mutuantes ad bona acquirenda, seu recuperanda.

11 Respectu vero illorum, qui post concordiam, & castra adeptam possessionem eidem Alexandro crediderunt, clarè Bullæ beneficio juvari debere videbatur, nam aliàs publica ejuisdem Bullæ fide decepti remanerent; indubitatum enim est dictum Marchionem possidentem castra præfata, cum libera & independenti jurisdictione in vassallos, & cum titulorum retentione, omniumque fructuum & reddituum perceptione, nec non cum Marchionis Sfortiæ primogeniti positiva prohibitione, ne in dicti castra jurisdictione, vel aliàs quomodocumque se ingereret, facere in Urbe figuram Baronis Romani, ac possessoris castrorum cum jurisdictione in vassallos, eodem modo quo alii Barones & Domitelli faciebant, abtatis aliqua differentia; unde mercatoribus, & ceteri scientes dispositionem Bullæ, sub istius clypeo & fide liberè crediderunt, aliàs non contrahenti; ideoque sequetur ex dicta Bullæ ac Pontificis publica fide, ita per collusivas & clandestinas conventiones cum filiis remanere deceptos.

12 Ac propterea ponderabam rectè intrare terminos textus inl. Barbarius, ff. de off. Prætoris, de Officiali putativo, cujus gesta subsistentur, ne fides publica pereat, quamvis in effectu non esset talis, atque convenire quoque terminos hæredis putativi, cum quo contrahentes super re hæreditaria, & bona fide ex eadem ratione non reddunt, etiam in præjudicium veri hæredis, ad text. in l. fin. ff. de transact. l. 1. *instit. & l. cum quis, ff. de sol. cum concord. per Giurb. dec. 79. n. 20. Marefcot. lib. 2. var. cap. 17. dec. 122. num. 9. part. 7. recent. Salgad. in Labyrinth. part. 2. cap. 9. nu. 48. & seq. ubi concordantes.*

Et licet hoc suas habeat difficultates, ex latè deductis per eundem Salgad. num. 99. & seq. attamen dubitatio intrat, quoties agitur in præjudicium hæredis absentis, omnino tamen vera & recipienda videtur conclusio in præjudicium ejus, qui scilicet esse verum hæredem, & tamen passus est alterum pro hæredis de publicè se gerere & contrahere, nam aliàs publica fides & commercii libertas nimium pateretur præjudicium.

13 Quod in proposito probare clarè videretur constituto 117. Urbani VIII. edita super archivatione, volens enim Pontifex successores in fideicommissis, & primogenituris ad verus hujus Bullæ dispositionem consulere, illud prudens & justum adhibuit remedium, per quod publica fides decepta non remaneret, mandando scilicet fideicommissorum, primogeniturarum, investiturarum, aliarumque hujusmodi dispositionum sumptum authenticum in publico Archivio registrari, ac neque registro contentis, voluit in tabella publicè omnibus expostita describi, & adnotari, & nihilominus, etiam post hujusmodi gesta, Bullam Baronum suffragari contrahentibus infra sex menses subsequentes, quorum lapsus expectari voluit, ut ita ad omnium notitiam deveniat; unde credores postea cum Baronibus contrahentes, eorum culpa & socordia totum adscribere debent, quia scientes hujusmodi novi remedi adscribere debent, quia scientes, antequam contraherent, dicti Archivi tabellam publicè expostitam viderent.

Igitur si Papa tot adhiberi voluit cautelas & diligentias, ne aliàs contrahentes sub dicta Bullæ clypeo & publica fide decepti remanerent, vanum proficuum videretur, ita Pontificias constitutiones, ac fidem publicam, cum actibus collusivis, & merè verbalibus elidi potuisse, que ratio etiam convenire potest illis, qui ante concordiam crediderunt, quia in dicta Bullæ fide constiti, quasi per novum creditum, debitorum viventem jam effectum Baronem urgere non curarunt, sed dilaciones benevolas concesserunt, ex eo pietatis motivo, quod erga illum Dominum ex dictis jam sequitur in Urbe vigeat.

Ad quod confert decisio in Romana fideicommissi 8. Junii 1654. s. finali coram Verospio, ubi ad excludendam Bullam pro debitis contractis post cessaram Baroniam, ponde-

ratur, debitorem non contraxisse amplius sub nomine Baronis, vel Domitelli, sed sub privato nomine nobilis, vel Patrii Romani, quasi quod ita se declaraverit, & contrahentes insinuaverit ne non esse amplius talem, qualis erat; unde per argumentum a contrario, ubi quis retento titulo, sub ejus nomine, & figura contrahit, & de facto castra, & bona jurisdictionalia cum actuali jurisdictione dominica, seu baronali in vassallos possidet, excusandi sunt creditores, qui cum eo contraxerunt, ideoque Bullæ beneficio juvandi, cum eo populus moveatur ex his, quæ de facto videt, nec teneatur scire istas juridicas subtilitates, quæ neque multis jurisjuris innotescunt.

ANNOT. AD DISC. LXXVII.

Ad materiam reservationis feudi in proximè successurum, contentam in hoc discussu, videri possunt ea, quæ habentur infra in Neapolitana, seu Theatina *disc. 116.*

ROMANA RESTITUTIONIS PECUNIARUM PRO DUCE CAFFARELLO ET FILIIS CUM CREDITORIBUS MONALDENSIUM.

Causa decisus per Congregationem Baronum pro creditoribus.

De facultatibus Congregationis Baronum, an ad ipsam spectet cognoscere & judicare de veritate & substantia crediti, & ad quem spectet cognoscere de anterioritate, & potioritate creditorum concurrentium.

An Congregatio possit revocare, vel circumscribere sententias, vel decreta judicis ordinarii; qua occasione generaliter habetur, an & quando executor possit cognoscere de justitia, & validitate sententia exequenda.

S U M M A R I U M.

- 1 Facti series.
- 2 Ad Congregationem Baronum pertinet videre de anterioritate, & potioritate creditorum concurrentium.
- 3 Non autem de substantia, & veritate crediti, cum hoc spectet ad judicem ordinarium, nisi ad effectum denegandi executionem.
- 4 Congregatio non est iudex, sed executor deputatus ad removenda impedimenta fideicommissorum.
- 5 Executor, quando & ad quem effectum videre possit de justitia & validitate sententia, vel mandati exequendi.

D I S C. LXXVII.

Præsupposito, sine veri præjudicio, quod per Nicolaum Monaldensem in contractu donationis de anno 1566. ordinatum esset perpetuum defensivum fideicommissorum masculinum exclusivè feminis, quibus solum dotem scut. 3000. auri præstari voluit, illoque devenit in Alexandrum, & Paulum donatoris ex Joanne Raynaldo filio nepos per communi possidentes castra Montis Calvelli, Atigliani, Alviani, & Podii, ac pleraque alia bona stabilia.

Obiit de anno 1622. Alexander ab intestato, superstitibus Nicolao ex prima uxore, & Angelica infante ex secunda susceptis; Nicolaus autem in ultimo cum quo decessit testamento de mense Octobris 1632. hæredem scripsit Paulum patruum, Angelicæ vero forori mandavit præstari pro dote scut. 30. mill. pro omni, & toto eo, quod in bonis paternis præterdere possit. Cumque magna moles æris alieni per præfatos Alexandrum, Paulum, & Nicolaum juniorem contracta esset; idcirco urgentibus creditoribus, Congregatio Baronum, ad formam Bullæ 41. Clementis VIII. quæ Bulla Baronum dicitur, de anno 1639. dicta castra sequestravit, & de anno 1644. vendidit Marchioni Raymundo pro pretio scutorum circiter 366. mill. quos ac fructus dicto medio tempore perceptos distribuit creditoribus cum solita cautione de restituendo prioribus, & potioribus in forma, pro qua venditione facienda accessit etiam speciale chirographum Urb. VIII. disponens, castra ad emptorem transire debere libera, & exempta ab omni vinculo, illud transferendo in pretium, creditorum ex causa censuum, vel alterius contractus fructiferi, sequuto deposito pretii per emptorem panis montem pietatis, teneri recipere fortes, ac alias census haberi pro rescit.

zefiffis & refolutis, itaut extndē ampliūs fructus concurrerent.

Inter creditores autem, quibus dictum pretium cum jam dicta cautione solum est, fuerunt Angelica nupta usque ab anno 1637. Duca Caffarello, idemque Dux respectivē, quibus seu dicta Angelica filius soluta fuerunt scuta 43. mil. circiter nempe 30. mil. pro sorte principali, & 13. mil. pro fructibus dotibus juxta taxam statutam decursis à de matrimonii in executionem mandati pro eadem summa per A. C. relaxati.

His sequitur idem ad se liberandum à molestiis per creditores Nicolai junioris comminatis, adierunt A. C. & citato procuratore deputato ab universitate creditorum, obtinuerunt sententiam diffinitivam, declarantem dictam dotem scilicet 30. mil. esse congruam, atque una cum fructibus debitam esse in vim auct. res que ex bonis fideicommissi dicti Nicolai senioris, proindeque eos utpotē anteriores & potiores creditoribus prædictorum Nicolai junioris, & Alexandri, ab illis molestari non posse, quibus subsequenter, post plures annos aliqui ejusdem Nicolai creditores aliis satisfacti, sed pecuniis eis solutis ab aliis anterioribus spoliati, in Congregatione baronum pulsarunt præfatos de Caffarellis tanquam posteriores ad restitutionem, unde plurium articulorum disputatio assumpta fuit, ut in sequentibus, quorum primus fuit, an stante dicta sententiâ lata pro iudicem ordinariam, tam super congruitate dotis, quam super anterioritate, & potioritate, posset Congregatio manus apponere, dictaque sententiâ rejecta ex capite præsentis nullitatis, vel injustitiæ, resultantis à dotis excessu, dictos reos conventos ad pecuniarum restitutionem cogere.

Pro Caffarellis scribens, ad veritatem etiam reflectendo, dicebam in congressibus, quod aut agimus de puncto anterioritatis, & potioritatis, aut de altero congruitatis dotis ex fideicommissio ad formam auct. res que detrahende. Quoad primum, non me levem diffidentem sentire motivabam, quia bulla baronum §. 5. ipsi congregationi injungit solutionem pretii ex castrorum & bonorum venditione redigendi creditoribus juxta eorum anterioritatem & potioritatem, idcirco ad ipsam pertinet cognoscere, quisnam sit anterior, vel potior, itaut A. C. in hac parte manus immitteret in messem alienam, præsertim quia Caffarelli pecunias receperunt per manus Congregationis, cui promiserunt ad omne ipsius mandatum illas restituere anterioribus, & potioribus, ideoque alium adire non poterant, hujusmodi anterioritatem, vel potioritatem declararet, ita & taliter, quod ipsi Congregationi, quam in eorum auctoritatem agnoscant, manus ligent, ac potestatis, & jurisdictionis questionem referant, ex dispositione, vel ratione textus in leg. si quis condictionis, Cod. locat. quem habere locum in omni materia omnique aliquid ab alio habente cum obligatione sibi restitendi, vel ejus mandatis parendi, firmant Mantica decis. 277. n. 5. & Caval. decis. 171. n. 2. & ceteri plena manu cumulati per addens ad decis. 420. part. 4. recent. tom. 2. nu. 50. & seqq.

Verum nil interest dicebam, quod dicta sententiâ in hac parte negligenda esset, quoties in anterioritate, vel potioritate bonum jus foveretur, prout super hoc puncto principalis disputatio assumpta fuit, sed quia in prima disputatione aliqua periculose propositiones tam ex ore Advocatorum creditorum, quam ipsorum Judicum proderunt super intelligentiâ dictæ bullæ baronum, & quale jus ipsam creditoribus fideicommissariorum queratur, idcirco latiori calamo, quam consuetus meus stylus exigat, duos edidi discursus proximè sequentes, unum super anterioritate, seu potioritate dotis pro sorte principali, alterum super eadem pro fructibus, cum præsupposito tamen quod omnia bona, de quorum pretio agebatur, subiecta essent dicto antiquo avito fideicommissio, itaut ageretur de dote debita ex bonis fideicommissariis ad formam auct. res que, C. commun. delegat. licet hoc præsuppositum ex melioribus notitiis in causâ progressu habitis in factu cessaret, ut infra tertio ad hoc sequenti discursu habetur.

Quovērō ad aliam punctum concernentem crediti veritatem, seu substantiam, quia creditores præsentebant dotem prædictam in tanta summa non deberi, dicendo quod aut illa prætendebatur in vim legati de hac summa facti per Nicolai fratrem, & hoc nullus erat operatio in præjudicium creditorum ejusdem ex causa onerosa, excludendum absque dubio legatarios, quorum jus non nisi post testatoris mortem oritur, aut illa prætendebatur in vim dictæ auct. res que, ex bonis aviti fideicommissi, &

cum hæc sit dos subsidiaria ad præfata congruitatis necessitatem restringenda, deberi non poterat in tanta summa, cum testator illam solum constituerit in scutis 3. mil. auri, atque confuturo tam Civitatis quam familie longe minorem esse debere ostenderet.

Super hoc proinde puncto dicebam constanter ob stare dictam sententiam iudicis ordinarij, firmantem statum, sive primum mandatum pro eadem summa relaxatum, & super quibus Congregatio manus apponere non poterat, sed creditoribus prætendentibus ejusdem sententiæ, vel mandati injustitiam, seu nullitatem, remanere aditum appellandi ad Rotam, vel alios iudices superiores, & ab eis infirmationem obtinendi.

Congregatio enim deputata non est per bullam ad cognoscendas & decidendas causas creditorum, neque ad relaxanda mandata, vel credita canonizanda, sed est solum deputata executrix mandatorum, quæ per iudices ordinarios adversus debitores, vel eorum hæredes relaxata sunt, ut scilicet illa summatim, & sine causæ cognitione exequi valeat super castris, & bonis à Barone debitore possessis, non obstantibus vinculis impedivitis fideicommissorum, vel investiturarum, quibus jure Principis derogat, & in qua derogatione ac impedimentorum remotione proprie ejus manus versatur, itaut non iudicis, sed supremi executoris potius partes gerat, ut literaliter disponitur in bulla §. 3. in principio, & habetur in Romana locorum montium hoc tit.

Executor autem, aut est solum de facto, ut sunt barones, & similes, & ad ipsum non pertinet inquirere de justitia, vel injustitia sententiæ, vel decreti exequendi, sed ejus munus est solum in exequendo; aut est executor juris, quia nempe sit magistratus, vel Tribunal, cui iudicis nomen, & partes etiam conveniant, & præsertim si sit de supremis, & tunc executor cognoscere potest de exceptionibus concernentibus ipsam executionem, ut in cap. pastoralis, §. quia vero, verbo, & si fiat, de off. jud. deleg. Menoch. de arbit. quest. 38. num. 2. cum seqq. Cancr. lib. 2. var. cap. 2. de iurisd. n. 267. Rot. decis. 197. num. fin. apud Postum de sub. bast. in addit.

Exceptiones autem respicientes merita causæ principalis non cognoscit, prout neque cognoscit de justitia, vel validitate sententiæ exequende, ad effectum illam revocandi, seu tacite circumscribendi, demandando oppositum ejus, quod in sententiâ continetur, sed solum ad effectum abstinendi ab executione, ac remittendi partes ad eundem iudicem, cujus sententiæ, vel mandati executio petitur, unde ejus Superiores, ut latè Boss. in prac. de foro compet. nu. 88. cum seqq. Farinac. q. 97. n. 74. & 76. cum seqq. Surd. conf. 405. nu. 30. bene Rota decis. 61. n. 2. in fine, apud Post. de manu. dicta decis. 197. apud eundem de sub. bast. & melius, dec. 576. n. 6. in fine p. 4. rec. Effet enim circumscribere sententiâ, quam facultatem nullibi constat concessam esse Congregationi, quæ solent quidem frequentissime disputare de justitia, & validitate sententiarum & mandatorum executioni demandandorum, ad solum effectum abstinendi ab executione, illamque denegandi, non autem de clarandi indebitum illud creditum, quod ejus substantia posita, est anterior.

Sed quamvis hæc de jure subsistant, quod tamen Congregatio credit, quod propter obligationem restituendi acceptas pecunias, non solum anterioribus, & potioribus, sed ad omne mandatum ipsius, idcirco in vim hujus ultimæ partis reculari non potest solutio illius ratæ, quam, vel non in gerendo in sententiâ A. C. crederet restitui debere, quod tamen semper importaret circumscriptioem sibi non permissam. Mandatum igitur fuit videri de puncto anterioritatis, & potioritatis, super quo scripti præcis ut continentur in sequenti.

S U M M A R I U M.

- 1 De facultatibus, & modo procedendi Congregationis Baronum.
- 2 An Bulla Baronum procedat contra tertium possessorem tit. singulari.
- 3 An Executor cognoscat de justitia, vel injustitia.

ANNOT. AD DISC. LXXXVII.

Super facultatibus Congregationis Baronum, an possit proferre sententiam, & facere alia acta judicialia, adnotandum est, quod non solum vigore ejusdem Chirographi Clementis VIII. sed etiam vigore alterius Urbani VIII. hodie passim id servatur.

Qui-

Quinimo, cum Princeps Baptist Ludovisius, post venditum Statum Zagorole, habitumque super pretio illum creditorum concurrendum, de quo agitur infra, disc. 118. & tit. de Cred. disc. 13. & 151. tribus ejus sortibus, tam pro earum dotibus in testamento paterno relictis, sive ad terminos auct. res que debitis, quam etiam pro parte crediti dotalis materni, dedisset in solum Calstrum Fiani, aliaque bona, creditores autem in dicto concursu exclusi, habuissent recursum ad Congregationem Baronum, pro transmissione Commissarij; quamvis Ego scribens pro dictis sortibus decerni, quod non videbamur esse in casu Bullæ, & per consequens, quod non intrarent facultates Congregationis, cum Bulla verè, & proprie percutere videatur casum, in quo Baro modernus possessor Castrorum, & honorum, quæ fuerunt possessa per prædecessorem Baronem debitorem, illa possideat jure successorio primi acquireritis, sive testatoris jure fideicommissi contenti in investitura, vel testamento, aut alio pacto, quo Baro prædecessor, qui debita contraxit, gravatus erat, quasi quod tollente Bulla de medio fideicommissa, aliaque vincula, per reductionem rerum ad statum, in quo erant ante tempora Augusti, qui ea fecit obligatoria, juxta ponderationes, de quibus infra disc. 89. & in aliis, ita quod sublato vinculo bona remanere dicantur libera, & hæreditaria defuncti Baronis debitoris, penes successorem, agentem de causa lucrativa, atque ita gerentem personam hæredis, contra quem, remoto obstaculo, ad executionem in bonis hæreditariis debitoris procedi potest, secus autem, ubi agitur de tertio possessoris titulo singulari, & translativo domini, ex causa onerosa, & respectiva emptioem, & venditionis, dationis in solum, quoniam contra illam tertium practicabilis non est processus exequivus in actione personalis, sed tantum in vim hypothecæ competunt interdita possessoria, seu rei persecutoria, ex deductis tit. de judic. disc. 42. & 44. atque ita docet praxi, quod contra emptores, aliove tertios possessores tituli singulari translativo domini, ista Bulla praticari non consuevit.

Nihilominus his non obstantibus, in d. casu contraria prodiit resolutio super deputatione Commissarij, juxta præxim Congregationis, sed pendet revisio, idque ex particularibus factis circumstantiis, quod scilicet ista fuisset datio in solum facta per Procuratorem absque mandato, in quo expressè excipiebantur bona jurisdictionalia, ac etiam quia reputata fuit alienatio collusiva, in fraudem paratæ executionis, adeoq. habenda esset pro infecta, ipsaque bona continuarent in eodem Barone successore debitoris; unde propterea, (quod quid sit de veritate motui, & probabilitate resolutionis) ita implicitè admittum fuit assumptum, quod Bulla non procedat in isto casu.

Et de alio articulo contento in hoc eodem disc. 77. an scilicet, & quando exequatur cognoscere possit, ac debeat de justitia, vel injustitia sententiæ, vel mandati exequendi, agitur sub tit. de judic. disc. 40. ac etiam in Miscell. Ecclesiast. lib. 14. disc. 22. & tit. de Regalibus, in Romana Incamerationis disc. 161.

I N E A D E M
P R O E I S D E M.

An mulier agens pro dotis constitutione in bonis fideicommissi, sit anterior, vel potior creditoribus fideicommissariis venientibus in vim Bullæ Baronum.

De Bulla prædicta, quale jus tribuat creditoribus, an ab initio contracti debiti, vel postquam Congregatio manus apposuit, & fideicommissis derogavit, & sic an operetur ut tunc vel ut nunc. Et aliqua ad materiam auct. res que C. commun. de legat. circa sortem principalem dotis.

S U M M A R I U M.

- 1 Pro dote relicta in testamento competet hypotheca tanquam ex legato, que alias non competeret.
- 2 Dos in vim auct. res que, detrahatur ex fideicommissio præter, ac etiam contra testatoris voluntatem.
- 3 Ponuntur casus, in quibus super bonis fideicommissariis intrat concursus inter doses detrahendas in vim auct. res que, & creditores possessoris fideicommissi.

- 4 Pro dote de paragio seu alias competente in vim auct. res que, non competit hypotheca.
- 5 Creditores hypothecarii semper vincuntur personales quamvis anteriores.
- 6 Erronea dicitur opinio dicentium pro dote constituenda competere hypothecam.
- 7 Mulier pro dote constituenda, quamvis careat hypotheca, præfertur creditoribus hypothecariis hæreditariis quam creditrix defuncti.
- 8 Ex eadem ratione datur ei actio contra tertios possessores.
- 9 Dos debetur sœminis ex fideicommissis, vel feudis in præmium exclusionis, & loco portionis si essent masculi.
- 10 Licet pro dicta dote non competat hypotheca, competit tamen quædam actio mixta rei persecutoria.
- 11 In vim Bullæ Baronum non acquiritur hypotheca, vel jus creditoribus ad bona, sed conceditur jus implorandi officium iudicis.
- 12 Creditores cum assensu in bonis prohibitis vincunt illos abque assensu quamvis anteriores.
- 13 Feuda sine assensu Domini non cadunt sub hypotheca.
- 14 Quomodo super eis consultum sit creditoribus sine assensu.
- 15 De concursu creditorum habentium reservationem decreti cum non habentibus in officiis Romane Curie.
- 16 Officia non cadunt sub hypotheca, neque sunt in commercio, sed bene eorum pretium.
- 17 De Decretis Sabaudie continentibus dispositionem consimilem Bullæ Baronum.
- 18 In qua specie debitorum praticari debet Bulla Baronum, & de illius malo intellectu.
- 19 De intellectu dictæ Bullæ in ea parte, in qua mandat solvi creditoribus juxta eorum anterioritatem.
- 20 Bona fideicommissaria semper dicuntur a creditoribus gravari exempta, donec Congregatio manus apponet, & fideicommissis deroget.
- 21 Hypotheca constituta per dotem competit etiam bona fideicommissaria, quatenus ex eis dos debeat, & idem de clausulis, & pactis executivis.
- 22 Ponitur casus, in quo creditores gravati vincunt mulieres venientes pro dotibus constituendis.
- 23 Hypotheca competens pro legato conditionali, purificata conditione retrotrahitur ad tempus mortis testatoris.
- 24 Dispositio testatoris de puellis dotandis ex bonis fideicommissi dicitur potius executiva ejus, qui jus disponis, ad ejus limites intelligenda.

D I S C. LXXXVIII.

Examinatur præfens questio super dote debita ex sola juris dispositione, præter, vel contra fideicommissitentiis voluntatem; ista etenim concurrente, casus est indubitatus, ratione hypothecæ à die mortis pro legato competentis, ut in terminis dotis relicte, Afflicti decis. 62. n. 8. Rota decis. 199. n. 1. cum seqq. p. 8. rec. Et in proximis terminis legitima, acquirentis ex legato hypothecam, quam aliàs de jure non haberet, Buratt. decis. 115. n. 12. Othobon. decis. 73. nu. 6. & 7. & ceteri communiter.

Prout supponitur casus dotis detrahendæ, præter, vel contra fideicommissitentiis voluntatem, quia hodie amplius non dubitatur, dotem præsertim constitutendam deberi ipso quoecumque contrario fideicommissitentiis præcepto, cum non possit ejus dispositio tollere illam legalem necessitatem, qua vivens premeretur, & in cuius ratione ex veriori sententiâ, dictæ auct. dispositio fundata est, ut quidquid in puncto juris, & non improbabilliter probare conetur Merenda lib. 19. controvers. c. 25. plene discussio articulo, omnibusque ferè autoritatibus dispunctis firmatur apud Redenac. conf. 72. & 73. Rovit. conf. 54. lib. 1. ac perpeno sequuta est Rota, ut decis. 16. p. 4. recent. tom. 2. Merlin. decis. 657. & 884. utrobique n. 1. & passim in aliis, de quibus frequenter in sua materia sub tit. de dote, itaut Merenda, & aliorum contraria opinio, remaneat hodie pabulum scholasticorum in scholis, & academiis, in foro autem omnino recepta videatur aliter dote favorabilis.

Duos igitur casus ista questio percutere potest, unum in puris terminis juris communis, quia scilicet agatur de fideicommissio masculino, & cuius expiratio certa reddita sit in persona debitoris, penes quem bona effecta sunt libera, utpotē ultimo de linea constituto in factis, aut aliàs de

de prole desperato, sive quod agatur de debitis cum Principis dispensatione super fideicommissis, vel majoratibus contractis.

Alterum in terminis Bullæ Baronum, cujus vigore Congregatio fideicommissi adhuc duraturis deroget; ut gravatis creditoribus de bonorum fideicommissariorum pretio satisfiat.

Primum casus est pro creditoribus minus dubitabilis, quia bona utpotè effecta in ultimo gravato libera, sive ob Principis indulgentiam, ab initio contracti debiti reddita sunt capacia hypothecæ, eique affecta; unde propterea ad favorem creditorum, quibus bona ante petitam, vel constitutam dotem jam affecta erant, respondendum videtur, quia omnino verius est de jure, pro hujusmodi dote non competere hypothecam, sed solum iudicis officium, seu actionem personalem ex illo resultantem, ut loquendo etiam de dote de parago filiarum primi gradus, Afflicti dicta decis. 162. ibique Ursill. & Grammatic. in additione, idem Gramm. decis. 90. Amendol. ad Franch. decis. 119. in princ. Rovit. pragmat. 25. de feud. numer. 64. Anell. de Amat. conf. 42. Tappia dec. 48. Bottiglier. de success. ab intestat. theor. 23. & ceteri passim.

Si enim ex veriori, ac hodiè receptissima sententia, non competit hypotheca pro legitima filii debita de jure natura, seu pro dote à patre vivente debita filiabus primi gradus, multò minus ea competere debet pro dote ulterioribus descendentibus debita à fideicommissio hoc subsidium beneficio dicto authentice, ita potius per Doctores Intellecta, cum verè extra filias primi gradus disponere non videatur.

Atque indubitatum est juris principium, creditores hypothecarios quantumvis posteriores, prelationem habere adversus chirographarios, vel alios solum personalem habentes, ut in his terminis ratiocinatur Afflicti dicta dec. 162. Et ex qua etiam ratione, nullus pro dote, seu parago consequendo, de juris stricta censura, destituit esse debere actione contra tertium possessorem, in quem titulo singulari bona paternæ per fratrem jam alienata essent, quia creditor habenti solum personalem (excepto casu fraudis, & collusionis ex parte tertii) nullum contra istum fovendum causam onerosam à jure proditum est remedium.

His tamen non obstantibus, absolute in contrarium est veritas, licet enim in puncto juris verissimum sit assumptum in ratione dubitandi superius deductum, ut pro hujusmodi dote nulla competat hypotheca, quodvis ex calami lapsu dicit Merlin. dec. 657. n. 6. repetita dec. 312. n. 37. p. 2. recent. & cum quo lapsu processum est in aliis, præsertim in Romana fructuum dotis 7. Junii 1658. coram Veropio §. sequidem; quia dicuntur quidem pro hujusmodi dotibus bona ascendente affecta esse tanquam pro onere ipsius bonis inhærentem, sed non per hoc dici possunt hypothecata, & in hoc juris æquivalentem est clarum, sumendo affectionem pro hypotheca.

Attamen, quia mulier pro dote dicitur creditrix defuncti, cujus bona ab instanti eorum translationis in heredem transeunt cum ista causa, seu onere ipsi infixo, sequitur proinde, quòd si ex beneficio separationis bonorum, ob quòd absque dubio creditores defuncti quantumvis posteriores, vel personales, vineunt in istius bonis creditoribus heredis licet hypothecarios, anteriores, & privilegiatissimos, sive ex quadam actione rei persecutoria mulieri in subsidium competente ad bona parentis, vel ascendentes, ex quibus dotanda est.

Ipsa potior censenda adversus quoscumque heredis, vel fideicommissarii creditores, quantumvis anteriores, & privilegatos, quia concursus non est ad bona communis debitoris utriusque creditor obligati, sed mulier dicitur sola creditrix testatoris, habens jus saltem habituale in bonis, antequam deveniret ad manus heredis, vel fideicommissarii, ad quem sic affecta, & cum dicta causa obvenirent, ut in individuo potioritatis competentis dote detrahenda in vim auct. res que, adversus gravati, vel fideicommissarii creditores, firmatur apud Seraphin. decis. 693. cum qua pertransit Rota d. decis. 199. num. 11. part. 8. recent.

Et in terminis actionis competentis pro dote de parago, etiam adversus tertios bonorum possessores, in quos per fratrem alienata essent, Afflicti. & Adden. dicta decis. 162. Amat. dicto conf. 42. Tappia dicta decis. 48. & ceteri infra citati de parago in feudis loquentes, & de quo parago habentur aliqua deducta alibi hoc eod. tit. ad materiam purè feudalem.

Triplicem habet manifestam rationem hæc propositio, unam jam dictam, quòd mulier est creditrix defuncti, aliter vero sunt creditores heredis; alteram quia creditores heredis, vel fideicommissarii, acquirere non poterunt jus in bonis, nisi prout in eorum debitorum obvenirent, unde cum in instanti obventionis, & antequam obvenirent, jam affecta essent hoc onere, impossibile est asserere, quòd hujusmodi creditoribus majus jus competeret; & demum tertiam efficacissimam, quòd dos de parago in feudis, vel fideicommissis de jure debita foemina ab hujusmodi bonorum successione exclusis, dicitur debita in premium exclusionis, ac loco illius portionis, quam si fuissent masculina, habere debuissent. Tappia loco supra citato, multoque colligit Giurba ab sero. 38. inc. 1. & est propositio apud feudistas receptissima.

Unde quemadmodum, si hæc foemina fuisset masculus, suamque portionem bonorum fideicommissariorum habuisset, absque dubio ejus portio affecta non esset creditoribus fratribus, atque istius dispositionis non potuissent sibi præjudicare, ita idem dicendum est in ea dote, que loco dictæ portionis subrogatur, quia lex que foeminam gravavit, eam excludendo à successione, illi sicut in hac parte, sibi concedendo quandam actionem mixtam in rem scriptam, ob quam suum jus consequatur, ut bene Tappia dicta decis. 48. num. 10. circa finem; ita eam ipsam naturali ratione dicant, quia satis iniquum esset, ut innocens filia viri ditissimæ omnino deperatæ, & in misericordiam redacta remanere deberet, ex iniqui, vel imprudentis fratris dispositionibus.

Et licet pro hujusmodi dote non competat hypotheca, vel alia actio realis, competere tamen dicitur ad bona parentis, cui talis onus infixum est, quòd am actio mixta rei persecutoria etiam contra tertium exercibilis; Tappia d. dec. 48. n. 14. & ex pluribus Rota decisionibus in proposito aliorum tenor probatur disensu sequenti; & hic verè fuit sensus Rota apud Merlin. d. dec. 657. n. 5. cum qua in aliis processum fuit, præsertim in dicta Romana fructuum dotis coram Veropio, quòd scilicet hæc dicitur species oneris realis ipsi bonis infixi, perinde ac si ea obligata fuissent, ut idem Merlin. decis. 249. n. 2. repetit. dec. 23. p. 5. recent. Itaut si non addit formaliter ipsa hypotheca, adesse tamen dicitur per æquipollens, vel ejus effectus.

His ita procedentibus in primo minus dubitabili casu, in quo bona, utpotè à Principe dispensata, vel penè ultimam effecta libera, capacia sunt hypothecæ, itaut ab initio contracti debiti, jus reale creditoribus questum sit.

Multò magis absque principio difficultatis, idem dicendum est in altero casu, in quo nullo jure reali, nullaque hypotheca creditoribus in ipsi bonis quaesita, solum eis ex mera gratia Principis, resultantia à dicta Clementina Constitutione, conceditur jus implorandi officium supremi magistratus (qualis est Congregatio Baronum) ad cogendum fideicommissarium ad vendenda bona ipsi nullatenus affecta, ut ex illorum pretio eis potset satisfieri.

Tunc enim, cum mulieri ab instanti ejus natiuitatis, vel saltem ex tempore constitutionis dotis, ipsa lege dispensata, seu absentem præbente, bona predicta affecta sint, hinc proinde sequitur, mulieris anterioritatem, vel potioritatem esse incontrovertibilem, ex receptissima juris propositione, quod in bonis differentibus hypothecari prohibitis, & in commercio non existentibus, creditores cum assensu quamvis posteriores, vineunt creditores anteriores sine assensu, ex plenè in proposito deductis per Salgad. in Labyrinth. p. 2. n. 4. & sequitur in præcedentibus, hoc tit. quia est conclusio non admittens controversiam, licet in employteus hereditaria non ita de plano in Curia recipiatur, ut in sua materia sub tit. de employteis.

Bona etenim fideicommissio, vel majoratus subjecta, ubi præsertim expressam hominis prohibitionem habent, incapacia sunt hypothecæ per gravatum constitutæ, præterquam quoad illam fructuum commoditatem, sibi ejus jure durante competentem, quæ est quod extrinsecum, ipsorumque bonorum substantiam non tangit; Bulla verò Baronum hujusmodi hypothecandi facultatem non tribuit, neque ipsi creditoribus jus aliquod reale ad ipsa bona directè concedit; hoc enim nullibi legitur, atque error nimis manifestus esset id asserere, quoniam ita necessaria non esset Congregationis privativa auctoritas, nam coram quocumque iudice creditores ad bona sibi obligata suas actiones exercere possent, sed solum ex favore publici commercii, Bulla prædicta, ut dictum est, præbet creditoribus aditum implorandi supremi magistratus officium pro cogendo

fidei-

fideicommissario ad vendenda bona, ex eisdem Principis dispensatione à vinculo fideicommissi soluta, ut ex pretio ipsi creditoribus satisfieret; & sic erroneum est dicere quòd creditoribus jus aliquod competat ad ipsa bona ab ipso initio contracti debiti hypothecari, cum id tam de jure, quam ex dispositione Bullæ, nec quidem imaginarium habeat fundamentum.

Habemus hæc eandem praxim Congregationis baronum servatam in feudis præsertim Regni Neapolitani, quæ sine dubio hypothecari, nec aliàs obligari possunt absq; Regis assensu, tam ex dispositione juris communis feudorum in c. Imperiale, de prob. feud. alien. per Feder. quàm ex jure municipali in Constitut. incipiens. Constitutionem Divæ memorie, itaut creditoribus absque assensu, nullum jus, nullaque actio competat ad corpus feudi, neque ipsi aliquem concursum prætereire possint cum creditoribus habentibus assensum, sive particularem Principis, sive generalem legis, quantumvis posterioribus.

Sed quia illa feuda qualitatè habent hereditariam mixtam cum illa sanguinis, actio publici commercii ratio potest, ut mutantes Baronibus, & feudatariis omnino destituti non remanent, idcirco praxis concedit creditoribus jus implorandi iudicis officium, ut cogat in actione personali feudi possessorem ad vendendum feudum, ad effectum, ut ex illius pretio tanquam libero, & allodiali, creditoribus prædictis satisfiat; juxta decis. Franch. 704. cum notis finis, & hic est adamussim casus.

Idem docet Romanæ Curie praxis in eisdem Curie, vel Apollonica Cancellaria officii in commercio non existentibus, & absque Papæ beneplacito sub creditorum hypothecæ non cadentibus, & in quibus verificatur concursus creditorum cum assensu, & sine assensu, cum prima creditorum species dicatur eorum, ad quorum favorem sit reservatio decreti, ex his quæ frequenter habentur in sua materia sub tit. de regalibus ad materiam officiorum.

In istorum enim concursu, absolutum est, potiores esse creditores habentes assensum, quia ipsi & non alii jus reale ad ipsos officii corpus, seu substantiam quaesitum est, ex deductis apud Seraph. dec. 1294. latè Salgad. in Labyrinth. part. 1. cap. 35. & admittitur in Romana pretii officiorum 27. Novembris 1658. & 1. Decembris 1659. coram Bevilacqua, ubi licet decidatur contra creditorem habentem reservationem decreti, id iuste sequitur est ob istius subreptionem, & aperta nullitatem; & hoc est verum ac solidum decisionum fundamentum, ut habetur in d. tit. de regalibus supra illa causa.

Creditoribus autem non habentibus decretum, consultum est in pretio, quod utpotè indifferens, esse dicitur in commercio, & cadit sub creditorum hypothecæ, ex deductis apud Seraph. d. dec. 1294. & in allegatis decisionibus coram Bevilacqua, sed non inde sequitur hujusmodi creditores aliquod jus habere in ipsi officis, eorumque substantia, neque concursum prætereire posse cum creditoribus in eis ex Principis indulto jus habentibus, sed solum competitus implorandi iudicis officium ad cogendum officialem ad illud vendendum, ut ex pretio inde retrahendo eis valeat satisfieri, & hic est adamussim casus Bullæ baronum, operantis proinde absque dubio, ut nunc, non autem ut tunc.

Et nihilominus noster casus est fortior, quàm ille feudorum, vel officiorum, quia licet ipsum feudum, vel officii corpus non sit in bonis nostris, neque in commercio sine Principis voluntate, attamen pretium dicitur esse in bonis nostris allodialibus liberæ dispositionis, & hypothecabilibus, ut plenè in proximè allegatis decisionibus in Romana pretii officiorum coram Bevilacqua, & non semel habetur in dicta sua materia sub tit. de Regalibus, ad materiam officiorum; bona verò fideicommissi, nec in ipso corpore, neq; in pretio sunt in bonis gravati, nisi pro jure fructuonis ejus vita durante.

Atque huic bullæ baronum habemus legem (forè singulariter) consimilem editam in Ducatu Sabaudie, per quam feuda, quantumvis pacti, & providentiæ, de Principis auctoritate, & assensu venduntur pro solvendis debitis feudatariis possessoris, itaut successores quamvis jure proprio veniens, utpotè à lege investituræ vocatus, cogatur ad vendendum feudum pro solvendis debitis, ad quæ defunctus cogi poterat; & tamen firmatur investituræ vinculum solvi, jus agnatorum tolli, quando Principis assensus aliaque solemnitates adhibentur, itaut nisi illa forma servetur, tollitur dicitur, ut latè de his decretis habetur apud Cacheran. à dec. 165. ad 170.

Card. de Luca, Lib. I.

Quas decisiones præsertim ultimam, optarem, quod hæc Congregatio bene ponderaret, atque ad proximè reduceret, prout omnis justitiæ, & æquitas ratio postulare videatur, ut scilicet hujusmodi leges intelligi, & practicae debeant, pro debitis ex necessitate, vel honestate, & rationabili causa contractis, non autem pro dispensationibus, & prodigalitatibus, ad que omnino inverisimile est Principis voluntatem directam esse, ut dec. 169. nu. 20. & dec. 170. per totum, ubi bene advertitur, quod cum prodigalitates, & dispersiones contineant peccatum, seu peccandi occasionem, nullatenus censendum est à Principe talem legem profecti, quæ hujusmodi mala producat, quòd si procedit in lege Principis laici, multò magis omnino dicendum est in lege Summi Pontificis, qui est Princeps Ecclesiasticus, omniumque Principum Pater, & exemplar, ideoque cum hoc iusto, & rationabili temperamento hæc Bulla practicanda videretur, nam ita non remaneret exorbitans, sed potius rationalis, & honesta, juxta distinctionem in præcedentibus, & sequentibus sæpè traditam super puncto, an illa esset favorabilis, vel odiosa.

Nec præmissis quicquam obstant, quod eadem Clementina Constitutio in §. 5. demandat creditorum satisfactionem, juxta eorum anterioritatem, & potioritatem, quia id bene verum est inter creditores ejusdem qualitatés, & naturæ, inter quos, cessante peculiari privilegio, iustum est attendi debere ordinem temporis, qui etiam juxta memoratam feudorum, vel officiorum praxim servatur, quia sublatò impedimento, ac effecto pretio de rebus indifferenteribus, & liberis debitoris, intrat in eis hypotheca, utpotè capiens præsentia, & futura, juxta eum ordinem, cum quo constituta est; sed non inde inferri potest ad concursum cum creditoribus privilegiatis, & diversæ naturæ, ipsam bonorum substantiam affectam habentibus; aliàs enim daretur maximum inconveniens, quod creditores mutantes fideicommissario cum speciali chirographo Papæ, seu cum alterius Principis beneplacito, continent derogationem fideicommissis, vel majoratibus, & cum facultate obligandi bona fideicommissaria, ut frequentissime practicaur in Hispania super illis majoratibus, & primogeniis, postponendi venirent simplicibus creditoribus anterioribus in Congregatione baronum concurrentibus, quod utiq; omnino erroneum est.

Dabam aliàs in hac eadem Congregatione, occasione alterius disputationis, in hoc practicum exemplum domus habentis januas clausas, ad quam nemini pateret ingressus, nisi cui lex, vel Princeps concedat; si enim unius ex legis, vel Principis dispensatione domum ingrediantur, deinde verò plures generalem januatum aperturam sperantes à foris congregentur, juxta tamen ordinem inter eos prioritatis, & posterioritatis, quia unius ante fores venientis antea, & alter postea, sequuta deinde per Principem generali januam aperta, itaut omnes à foris itantes simul ingrediantur, rationale est, ut qui priores illis appropinquant, prius de ingressu emolumento participent, ac tardioribus præferantur, non inde tamen ex aliqua legali, vel humana ratione inferri potest, istos ita postmodum ingredientes, habere debere prelationem adversus eum, qui jam de tempore quo domus clausa erat, ex legis, vel Principis concessione ingressus fuerat, & jus quaerere, & hic proprie videtur casus, quia bulla baronum nullum jus tribuit creditoribus ad ipsa bona, eorumque substantiam, sed solum ipsi ex ea defunctum suum prosequere aperturæ per Congregationem concedendam; pro consequenda eorum satisfactione in pretio.

Hinc propterea omnino fallax remanet assumptum, ut creditoribus in bonis fideicommissariis in vim bullæ baronum ab initio competat actio, delato solum illius exercitio, donec Congregatio manus apponat; hoc enim, ut dictum est, continet fallaciam manifestam, quia donec Congregatio manus apponat, & fideicommissorum vincula tollat, bona dicuntur extare extra commercium, à quocumque creditorum gravati jure exempta, admissa officiorum, seu feudorum, ut supra, quia bulla non continet derogationem, sed solum facultatem, sive mandatum de derogatione Congregationi concedit.

Prout neque adaptatur simile ab aliquibus excitatum, de concursu creditorum habentium assensum generalem à lege, vel à Principe, prout sunt in Regno Neapolitano mulieres pro dotibus in vim assensu generalis, cum creditoribus habentibus assensum specialem, ut inter eos attendi debeat ordo anterioritatis, quia ista casu omnes sunt creditores cum assensu eandem qualitatè habentes, quod

N

in præ-